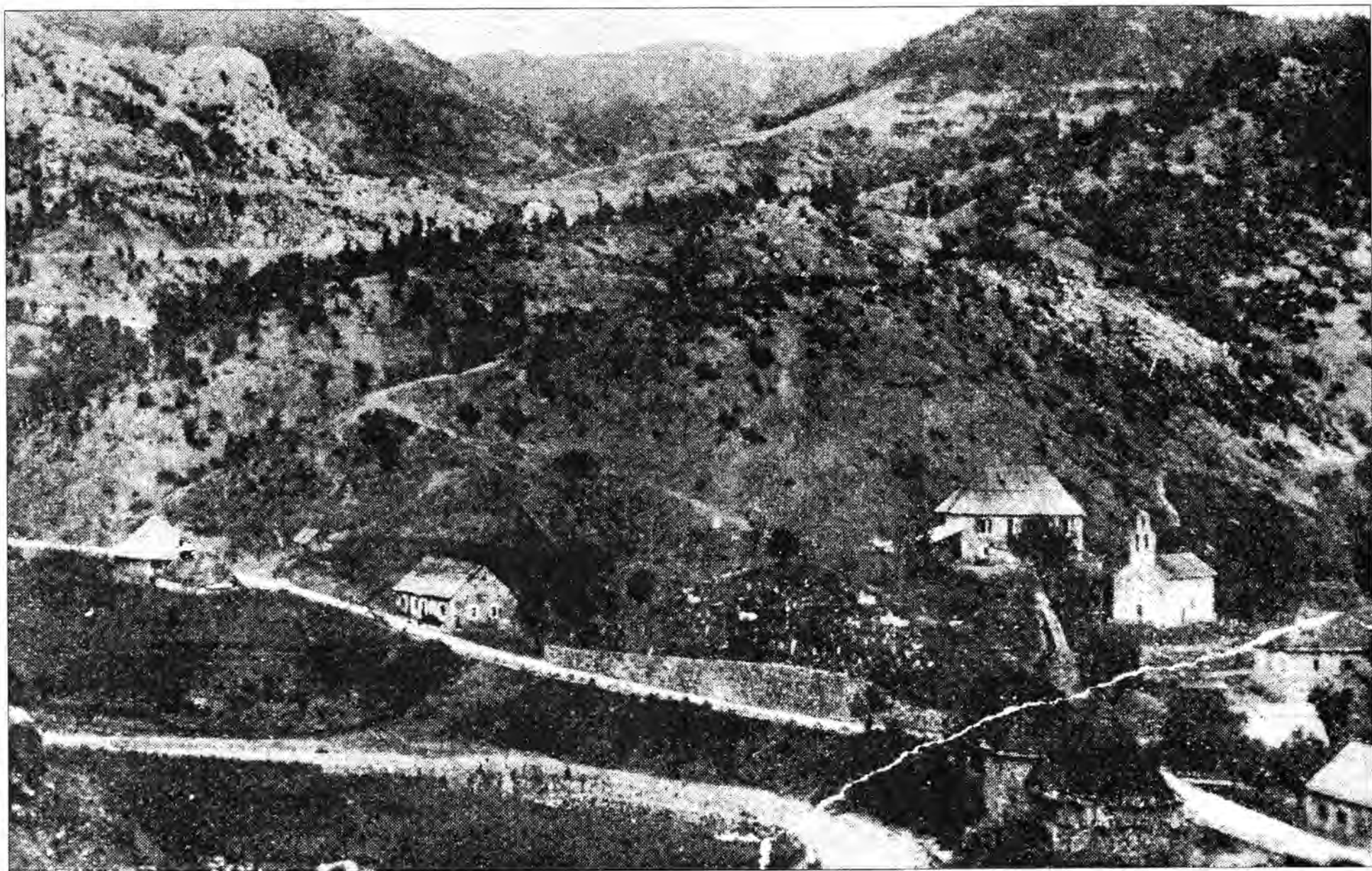


Глас Васојевића

БРОЈ 8 • БЕОГРАД, О АРАНЂЕЛОВУ ДНЕ 1999



Лијева Ријека - матица Васојевића
(снимак из 1933)

Пред двијехиљадитом

Пред нама је двијехиљадита година. Ближи се, дакле, крај миленијума и двадесетог вијека. О миленијуму свједоче хронике и народно памћење, а о вијеку су нам причали дједови и очеви и причаћемо ми. И кроз миленијум и кроз потоњи вијек ломљена су копља за српску земљу, па смо на пољ и царовали и робовали. Копља се за њу ломе и данас, опет на старом попришту, али овога пута на српски мач заједно насрћу сабља саломљена 1912. и топови који су нас подржавали од 1914. до 1918. или пред српским војником бježали и четрнаесте и осамнаесте. Копља су, дакле, ломљена, ломе се и неће бити бачена у трње док год косовски јунаци не осјете мир у српској земљи а њихови потомци слободу на пољ и док год на саборима не одјекну звона Патријаршије, Дечана, Грачанице и обновљених Светих арханђела. И све ће то доћи, а остаће записана и упамћена многа злодјела из времена када је безумна сила са свих страна угрожавала српску земљу.

Шта пред крај вијека и миленијума ваља рећи о Васојевићима, највећем српском племену, које вјековима себе улаже у све што српско име носи и подноси. Ваља увијек, ради истине, уз захвалност прецима и за углед потомцима, истицати да су из овога племена кренуле чете у суерет Карађорђу и да су овдашње чете вазда стизале онамо гдје су српско биће и српска земља били угрожени. Дали су Васојевићи Српству најзнаменитије војсковође и најплодније прегоаце у култури, науци и политици и приложили олтару отаџбине многе своје најбоље изданке а националној културној баштини плодове умова најбистријих синова и кћери. Оскудица Васојевићима није могла препријечити пут ка школи и успјеху. Они су је савладавали или су борећи се са њом стицали знања и титуле и допирали у све крајеве свога народа и далеке градове Европе и прекоокеанских земаља. Одавно се зна да "Васов траг" предњачи не само по броју доктора наука и професора универзитета него и по збиру интелектуалаца уопште. Свуда су, дакле, допрли Васојевићи, али чврсто стоје и у својој матици. Чувају огњиште и земљу предака, коју сваки Васојевић у глави држи ма гдје се налазио. Свијест о постојбини храбри и подстиче, уздижући тако и изданак и матицу.

У вријеме када је било готово забрањено бити Васојевић – Васојевићи у Београду и читавој Србији истицали су са поносом своје име и свијест о слави и земљи Немањића. Окупљали су се и доносили важне одлуке о роду и завичају. Тако је на предлог проф. др Милије Зечевића прије двадесет година формирано Удружење Васојевића. Програми рада Удружења били су разноврсни, а и слава је почела да се слави јавно.

Удружење Васојевића је развијало активност не само у Београду него и у Војводини (прије свега у Савином Селу), у Метохији, на Косову и у Подгорици. Повезивање са матицом и брига о завичају били су непрестани, па је, уз заједничке напоре и велику радост, Андријевица поново постала општина.

Заједничким напорима подизани су цркве и споменици, штампане књиге и објављиван "Глас Васојевића", који од првог броја финансира проф. др Милија Зечевић, оснивач и први предсједник, а сада почасни предсједник Удружења Васојевића.

"Глас Васојевића" излази већ десет година (први број је објављен 1990), чувајући традицију и гледајући напријед. У њему је од првог броја писано о нашим прецима и савременицима, о дугу завичају, о савременим приликама у матици, о раду Удружења и његових огранака, а објављиване су и приче и пјесме из пера Васојевића, као и народне умотворине и разне фотографије (из завичаја и оне везане за рад Удружења).

У овом броју представљени су (азбучним редом) почасни чланови Предсједништва Удружења Васојевића, са жељом да сљедећи бројеви представе и све оне Васојевиће који су својим дјелом обиљежили 20. вијек. Желимо да овај број стигне у сваку школу у завичају и сваку васојевићку кућу, како би млади видјели животне путеве којима су ишли и одговорне послове које су обављали и које обављају представљени Васови потомци. Вјерујемо да ће млади Васојевићи у овим личностима наћи узор и да ће им њихова дјела бити од користи.

Светозар СТИЈОВИЋ

Проф. др Миодраг Зечевић

Разговори Љуба Ненадовића у Италији (Напуљу) са Његошем
(март – мај 1851)

Акценти

Његош Љуби:

Шта се Србија има бојати слободе? Србија, коју је слобода родила, која само са слободом може у непријед поћи, куд год мисли да корачи, очекују да им слободу донесе. Сучим ће поћи браћи која су под Турцима, ако им слободу не понесе.

Што се већ једном не дижете на Турке код толико лијених прилика? Што не презнете једном? Па ви отуда, а ја одовуд, да се на Косову састанемо, па док дипломати измијењају своје ноте, ми ћемо наш посао свршити, па ћемо онда Јевропи казати: Оно што сте ви звали Јевропска Турска, оно смо ми. Зовите нас опет како хоћете, само поштујте у нама људе; и нама је исто тако драга слобода и просвјета као и вама.

У разговору са једним енглеским лордом Његош каже:

Да мој народ има тако богатих и великих вароши, ми би се за двије недјеље спојили и ослободили.

Милиони хришћана, који су моја браћа, и који без икаквих права пиште под нечовечном турском руком; а ви те Турке браните (мисли на Европљане). Срби могли би побједити Турке, али не могу да умилостиве вас, хришћане.

Седамдесет милиона мога племена мртвим сном спава, кад сви народи напредују и уживају плодове слободе и просвјете. Отишао бих из Јевропе: није кад ме непријатељ притисне, него кад видим да овако велико племе као што је словенско нема толико ни физичке ни моралне снаге да избави јадну моју браћу од тиранске турске руке.

Његош, иако тешко болестан, стално је био опседнут мислима да ће Турци напасти Црну Гору:

Омер-паша кренуо из Мостара својим крвавијем трагом у Сарајево. Путем убио Али-пашу Сточевића, и намјерава, како Босну и Крајину сасвим умири, да удари на Црну Гору. Шта коме чини овај каменити крик, окупан сузом и крвљу? Зар се већ није наситио блага и господства, за које је промијенио своју вјеру. Не да ми пас ни боловат' ни умријет' смиром. – Е да богда, пошао трагом свију потучерњака; српско му зрно срце разнијело, као што је било свима потурченима пашама; е, дабогда га разгубало српско млијеко којим је одојен; е, дабогда на страшном суду погледао се у очи с Обилићем.

У једном разговору на броду у Италији (Чивита Векији) Турчин Осман-бег је предложио Његошу да посјети Султана у Стамболу, а Његош му одговорио:

Докле год моја браћа под његовом владавином пиште и немиле се гњече и истребљују дотле се ми не можемо гледати.

Осман-бег је рекао да су то изузеци и да султан уводи реформе гдје год може. Његош га упита: *А гдје су вам петстотина година у Јевропи?* Осман-бег: *Треба признати да су и народи над којим Турци владају врло сурови.*

На то је Његош одговорио:

Они су прије ваше владе били питоми; од турске суровости постали су и они сурови, Турци су сметали, те Срби, Бугари и Грци не стоје сада на оном степену цивилизације на коме су други народи, а то је Турцима сметало, те за ових петстотина година нијесу ни једну стопу у цивилизацији нити у човјештву непријед корачали. Што год су нашли стечено и подигнуто код покорених народа све су разграбили и оборили; ништа мјесто тога нијесу подигли. То све показује да Турци под садашњим својим обичајима и законима ништа друго не могу бити него оно што су за ових пет вјекова били. Па шта им чини мала Црна Гора, те је чепају са свих страна, те се и сада спремају против ње?



Перо Почек: Његош

Ја се Турака и не бојим, ја се бојим своје браће: Турци нијесу нигда могли Црну Гору прегазити, али су ме браћа моја често притијеснила. Све оне паше и везири што су Црну Гору крвљу облили српско млијеко су сисали, па ме оставили и отишли за већим комадом.

Примајући једног српског исељеника Његош је дубоко потресен узвикнуо:

Јадни мој народе! Расијао си се по најму у туђини; служиши Туку и Манџуку, а на твом огњишту ватра се гаси.

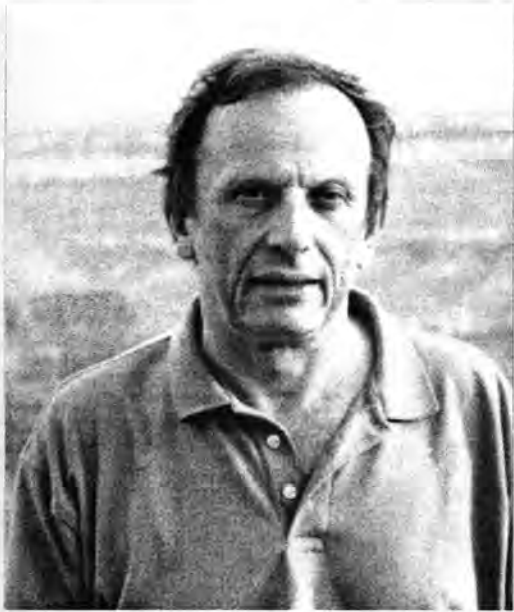
На расанку са Љубом Ненадовићем Његош је поручио:

*Хајде поћи равној Шумадији,
поздрави ми српске витезове:
нек' не пашу сабље од Јордама
већ нек' јашу коње од мегдана;
на Косову да се састанемо.
да ми наше старе покајемо.*

Његош, велики визионар, био је дубоко увјерен да у Европи неће бити за све грађане мира, слободе, просвјете, достојанства и равноправности све док постоје велике силе (Француска, Енглеска, Аустроугарска, Римска империја и Турска царевина). Тако је у једном разговору са напуљским адвокатом Ђузепе Каза рекао:

Када се Јевропа подијели на мале кантоне, а сваки кантон буде од два или три милиона душа, и кад буду међу собом у савезу и укину стајаћу војску, онда ће бити и слободна. А докле год један човјек може располагати са милион војника по својој вољи, дотле ће и његови сусједи стрепити и бити угњетавани; па звао се он президент, император, конзул или папа, то је свеједно. Човјечанство не може бити спокојно и срећно, докле је подијељено у државе које имају за главни циљ: себе, вјеру, народност и династије. Благодостање свију појединих људи треба у сваком обзиру да је циљ државе и читавог друштва људског, и онда ће на земљу доћи царство небеско, које је прије двије хиљаде година Христос наговјестио, и кога владоци и народи славе и преузносе, а не хоће да га разумију. Доћи ће царство небеско, царство разума, али ми ни један што сада живимо нећемо то дочекати. Човјечанство споро иде непријед. Оно сазријева упоредо са планетом на којој живимо.

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Радослав Аџић,**
научни савјетник,
дописни члан Српске
академије наука и
умјетности, Београд

Рођен је 18. фебруара 1942. године у Матешеву (отац Радуле, мајка Вукосава). Три разреда основне школе завршио је у Андријевици, а остатак школовања до студија у Бањалуци. Дипломирао је је 1965, магистрирао је 1969. и докторирао 1974. године на Технолошко-металуршком факултету у Београду.

Научну каријеру је започео у Одјељењу, а сада Центру за електрохемију ИХТМ у Београду, радећи на проблематици горивних галванских спрегова и других хемијских извора електричне енергије. Један је од пионира у развоју примене спектроскопских техника у електрохемији у нас. Дао је значајне доприносе у електрокатализи; изучавао је адсорпционе процесе, кинетику низа електрохемијских реакција органских и неорганских молекула. У новије вријеме ради у области електрохемије на монокристалним електродама са настојањима да се потпуније упозна електрохемија површина.

Дописни је члан Српске академије наука и умјетности од 1994. године. Члан је Предсједништва српског хемијског друштва и Редакционог одбора Journal of Serbian Chemical Society. Од 1996. године национални је секретар (за Југославију) Међународног друштва за електрохемију (ISE).

Добитник је две Октобарске награде града Београда за природно-математичке науке (1968. и 1983).

Тренутно борави у САД у Brookhaven National Laboratory, Upton, NY.

Ожењен је и има два сина: Александра (1980) и Владислава (1984).



**Примаријус др
Раслав Бабовић,**
хирург, Беране

Рођен је 30. јануара 1936. године у Петњику код Берана у сељачкој породици, од оца Милутина Славка и мајке Милице, рођене Аџић, који су имали осморо дјеце: четири кћерке и четири сина.

Основну школу је завршио у родном селу, а Вишу реалну гимназију у Беранама. Био је одличан ђак, са афинитетом према хуманитарним наукама. Медицину је завршио у Београду, као и специјализацију из опште хирургије.

Увијек је радио у Беранама, од марта 1963. године до данас. Налази се на дужности начелника хируршке службе од 1972. године.

Примаријус је постао 1980. године. Завршио је неколико постдипломских течајева и специјализацију спортске медицине.

Објавио је преко 60, а изложио близу 80 радова и саопштења. У стручном раду захватио је широк дијапазон хируршке дјелатности, што је условљавала позиција ове службе у провинцијским условима рада. Поред опште хириргије, гдје је највише радио, а посебно на операцијама чира желуца, радио је све врсте повреда, "од главе", укључујући њено отварање, преко грудног коша, костију, крвних судова – "до пете". Било је изузетно деликатних, опасних и високо котираних оперативних захвата.

Кроз Бабовићева стручна саопштења обрађена је хируршка патологија не само овог краја већ и сусједних општина.

Организатор је бројних састанака хирурга Србије и Црне Горе, који су се наизмично одржавали у Беранама и на Златибору. Био је активан у Друштву љекара Црне Горе и био је на руководећим положајима, почев од предсједника Подружнице за Беране, Плав и Рожаје у два мандата до члана суда Љекарске коморе, што је и сада.

Радио је у Црвеном крсту и на заштити спортиста, а био је предавач више година на стручним семинарима.

Био је члан Управног одбора Друштва за науку, умјетност и културу "Полимље", члан и секретар Редакције часописа "Токови", затим члан Издавачког савјета листа "Слобода", Савјета стручног часописа "Медицински записи", многих стручних комисија, предсједник Црквеног одбора и комисије за вјерска питања у Беранама.

Одборник је Скупштине општине Беране.

Добитник је завичајне награде Беране "21. јул", Ордена рада са сребрним зрацима, диплома Савеза љекарских друштава Југославије и Друштва љекара Црне Горе, дипломе Српског љекарског друштва – Хируршке секције, Златне значке Црвеног крста и више диплома и признања из области спортске медицине и безбједности саобраћаја.

Члан је "Вукове задужбине".



Јеловица

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Јован Бабовић,
министар
пољопривреде
Републике Србије,
Београд**



Андрејевица

Рођен је 13.10.1946. године. Гимназију је завршио у Беранама. Дипломирао је на Пољопривредном факултету у Београду. Специјализацију из аграрне економије завршио је на Економском факултету у Београду. Постдипломске студије завршио је на Пољопривредном факултету у Београду на групи Економика пољопривреде и тржиште пољопривредно-прехрамбених производа.

Магистрирао је на теми “Динамика, обим, структура и еластичност потрошње меса у Југославији” у Београд 1976. године. Одбранивши докторску тезу “Квантитативно истраживање понуде и тражње живинског меса на Југословенском тржишту” (у Београду 1979. године) стекао је звање доктора агроекономских наука. Сва звања у науци стекао је уз стални рад у привреди: производњи, преради, маркетингу, економији пословања, пројектовању и истраживању развоја.

Обављао је послове из области пољопривреде, села, прехрамбене индустрије и пројекта из области агроекономије и програмирања агроиндустријског развоја и био је руководилац на поменутим пословима у ПИК “Лозница” у Лозници, ПКБ – Агроекономски институт у Београду и ПИК “Сирмијум” у Сремској Митровици.

Биран је за редовног професора универзитета.

Објавио је више књига и уџбеника, студија, монографија и пројеката, научних и стручних радова, чланака и приказа књига у научно-стручним часописима и зборницима са научних конгреса у земљи и иностранству, од чега посебно истичемо осам књига из области аграра, економије пољопривреде, истраживања тржишта и програмирања, финансија, менаџмента и маркетинга, 73 научна рада у домаћим и иностраним часописима, 17 домаћих и иностраних студија и пројеката. Урадио је “Дугорочни развој пољопривреде, села, прехрамбене индустрије, шумарства и водопривреде Србије” у 11 књига, на 1.247 страна (Ковница новца, београд, 1997).

Објавио је са проф. П. Марковићем књиге “Србија на прагу новог века – Погледи на будући развој пољопривреде села”, стр. 655, Београд, 1998, “Будућност села и сељаштва”, стр. 475, Београд, 1999, Менаџмент и маркетинг у пољопривреди, Београд, 1999 (у штампи), “Пољопривредни атлас Србије” у четири тома, на 1.677 страна, (Ковница новца, Београд, 1995. и 1996). Са сарадницима је објавио “Дугорочни развој пољопривреде и прехрамбене индустрије Срема”, студија (Институт за међународне економске односе, Нови Сад, 1998) стр. 464, “Финансијски токови репродукције организација удруженог рада”, уџбеник (Економски институт, Суботица, 1984), страна 214, “Економија финансирања организација удруженог рада”, уџбеник (Савремена администрација, Београд, 1995), стр. 342, “Монографија Срема”, Београд, 1984 (у штампи је “Пољопривредни атлас СР Југославије”).

Члан је Одбора САНУ за проучавање села и члан уредништва едиције “Хронике села”.

Биран је за савезног посланика. Министар је за пољопривреду, шумарство и водопривреду у Влади Републике Србије.

Говори руски, а служи се њемачким и енглеским.

Добитник је великог броја награда и признања за рад у агроиндустрији, науци и струци, а био је замјеник генералног директора ПИК “Сирмијум” када је овај колектив добио највећу југословенску награду — АВНОЈ-а.

Ожењен је (супруга Љиљана је професор дефектолог) и има двије кћерке (Лидију, магистра економских наука, и Ксенију, студента IV године медицине) и сина (Младена, студента II године Економског факултета).

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Милош Бојовић,
дипл. правник,
савезни правобранилац, Београд



Гојко Вешовић,
професор филозофије,
директор Универзитета
“Божидар Аџија”, Београд

Рођен је 1938. године у Приштини (од оца Милића из села Бојовића код Андријевице и мајке Љубице, Ровчанке, од Перовића).

Ожењен је Вером (дјевојачко презиме Ђуровић), адвокатом, пореклом из Пипера.

Пуних четрнаест година био је првотимац кошаркашког клуба “Партизан”. Посједује највише спортско звање, као репрезентативац Југославије - заслужни спортиста Југославије.

Прво запосљење добио је 1. септембра 1963. године, када је кренуо нови београдски вечерњи лист Политика експрес. Пуних седамнаест година радио је као новинар, и то од првог броја Експреса. Затим је по задатку постао генерални директор графичке и новинске куће “Глас”, гдје је остао четири године. По истеку мандата придружио се супрузи, адвокату: отворили су адвокатску канцеларију и радили више од десет година.

Члан је Социјалистичке партије Србије. Биран је за посланика (у два мандата) у Скупштини Републике Србије и за посланика у Скупштини Савезне Републике Југославије.

Био је предсједник Законодавног одбора у Скупштини Србије, предсједник Савезне комисије за усклађивање закона и прописа са Уставом Савезне Републике Југославије у Савезниј Скупштини, потпредсједник Југословенске европске парламентарне уније, сада је већ у другом мандату (5 година), Савезни јавни правобранилац Југославије – адвокат наше државе.

Био је предсједник Кошаркашког савеза Београда, потпредсједник Кошаркашког клуба “Партизан” и члан предсједништва многих спортских друштава.

Добитник је многих признања и диплома.

Рођен је 29. септембра 1947. године у Бијелом Пољу (отац Велимир, службеник, мајка Даринка, рођена Тапушковић, домаћица).

Гимназију је завршио у Бијелом Пољу, а Филозофски факултет у Београду (Група за филозофију).

Био је уредник програма у Дому културе “Студенски град” од 1974. до 1978. године и управник Центра за културу НУ “Браћа Стаменковић” од 1978. до 1986. године. Сада је генерални директор НУ “Божидар Аџија” (од 1986).

Аутор је збирке пјесама *Поларне обмане* (1981) и ратног дневника *Почиње ново доба свијета* (1990), у издању Универзитетске ријечи. Један је од састављача *Зборника песама писаца Југославије* (1979) и организатор смотре књижевног стваралаштва писаца Југославије (од 1975. до 1985). У припреми му је роман *Мајка* (планиран за 2000. годину).

Добитник је Новембарске награде Палилуле (1981), Повеље за културу збратамљених општина (1982), Награде СО Врачар за допринос развоју културе (1990) и “Златног беоцуга” КПЗ Београда (1995).

Говори француски.

Ожењен је (супруга Душанка, рођена Којовић, професор је филозофије) и има двоје дјеце: кћерку Ану (1977), студента Универзитета “Браћа Карић”, и сина Владимира (1982), ученика.



ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Mr Боривоје
Вукићевић,
председник Савезног суда,
Београд**

Рођен је 2.2.1929. године у Улцињу (од оца Милуна, учитеља, и мајке Вукосаве, учитељице). Основну школу завршио је у Цетињу, гимназију у Беранама, Правни факултет у Београду, а магистрирао је у Загребу са одличним успјехом. Потиче из партизанске породице.

Између осталог, био је учесник I конгреса народне омладине Црне Горе, председник Удружења студената среза андријевичког, активни члан драмске и хорске секције Културно-умјетничког друштва "Милић Кељановић у Андријевици", фудбалер и капитен Фудбалског клуба "Комови" у Андријевици, културно-просвјетни референт 96. андријевичке бригаде на изградњи пруге Никшић - Титоград (проглашен за ударника), бригадир репрезентивне радне бригаде Загребачког свеучилишта "Крсто Љубичић" на изградњи Аутопута Београд - Загреб (проглашен за ударника), бригадир репрезентивне радне бригаде Београдског универзитета "Сава Ковачевић" на изградњи Жељезаре у Никшићу (писмено похваљен), бригадир студентске бригаде Загребачког свеучилишта на изградњи студентског града "Лашчина" у Загребу (писмено похваљен).

Прво мјесто службовања било му је у Пријепољу. Овдје је био приправник у Окружном јавном тужилаштву, замјеник среског јавног тужиоца и општински јавни тужилац. У Пријепољу је био активан друштвенополитички радник и обављао је следеће функције: одборник Скупштине општине Пријепоље, срески одборник у Титовом Ужицу, председник Комисије за награде и одликовања Скупштине општине Пријепоље, председник Управног одбора ђачког интерната, председник Извршног одбора ССРНЈ, члан Општинског комитета СКС, професор на Вишем административном курсу (ранг Више управне школе), професор гимназије, предавач у вечерњој школи. У Пожаревцу је био општински јавни тужилац и председник Основног суда удруженог рада Подунавског региона ... Био је члан општинског комитета СКЈ, председник Комисије за политички систем Међуопштинске конференције СК за Подунавски регион, предавач на Радничком универзитету и професор Више техничке

школе. Овдје је провео пуних осамнаест година на дужности општинског јавног тужиоца Основног суда удруженог рада за Подунавски регион. Из Пожаревца је био делегат на два конгреса правника (у Београду и Скопљу), на којима је узео активног учешћа, као што је то чинио и на претодна четири конгреса.

Био је први председник Основног суда удруженог рада Србије, гдје је након двије године постао и замјеник председника суда, а након пет година проведених у Суду удруженог рада Србије изабран је за судију Савезног суда. У савезном суду се веома брзо истакао и афирмисао, тако да је у року од три године изабран за председника Управног одјељења Савезног суда. Сада је председник Савезног суда.

За успјешан рад и остварене резултате добио је бројна признања, од којих треба посебно истаћи: два Ордена рада, Орден заслуга за народ, три новчане награде савезног извршног вијећа и двије Октобарске награде Пожаревца и Жабара.

Радни вијек је провео у правосуђу, те га често називају легендом југословенског правосуђа.

Аутор је пет књига: *Криминалитет затвореника у КПД "Пожаревац"* (1970), *Десет година Основног суда удруженог рада у Пожаревцу* (1985.), *Педесет година Савезног суда* (1995), *Савезни суд у огледалу средства информисања* (1999) и *Правду сам делио* (1999).

Читавог живота је чврсто везан за Андријевицу.



Споменик ратницима из 1912 - 1918 (десно) и 1941—1945 на Књажевицу у Андријевици

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Милош
Вулевић,**
професор српског језика и
књижевности у пензији,
Беране



**Др Борислав
Вучељић,**
стоматолог, савезни
инспектор за
Љекове, Београд

Рођен је у Трешњеvu код Андријевице 1929. године. У кући оца Бошка и мајке Марије, рођене Машовић, провео је дјетињство уз три сестре, Милену, Савету и Станушу, и брата Радоја, који је погинуо у Другом свјетском рату. Основну школу је завршио у суседном селу Треччи, гимназију у Беранама, а филозофски факултет у Загребу.

Од почетка 1955. године био је професор књижевности у иванградској гимназији, а пред крај свог радног вијека секретар СИЗ-а за културу и савјетник за културу општине Беране.

Бави се претежно књижевном критиком, коју је деценијама објављивао у скоро свим црногорским књижевним листовима и часописима. Приказе, есеје и огледе објављивао је и у приштинском "Јединству", новосадском "Дневнику", "Стремљењима", "Улазници" и другим листовима и часописима.

Приредио је књигу *Критика о приповијеткама Богдана Шеклера* (Беране, 1955). У штампи му се налазе књига есеја објављених у зборницима ЦАНУ и књига *Душан Костић – пјесник и путописац*.

Члан је Управе Удружења писаца Црне Горе.

Рођен је 20. јануара 1942. године (отац Милић, мајка Даринка од Нововића из Тречче) у Виноцкој код Берана (овамо му се дјед Вујадин доселио 1920. из Кошутића код Андријевице).

Четири разреда основне школе завршио је у Виноцкој, нижу гимназију у Андријевици, вишу у Беранама, а Стоматолошки факултет и специјализацију превентивне дјечје стоматологије у Београду.

Радио је као стоматолог у Андријевици, Беранама, Даниловграду (десет година био начелник службе) и Подгорици (приватна стоматолошка ординација). Од 1. јануара 1999. године живи у Београду. Савезни је инспектор за љекове, опојне дроге и отрове - самостални савјетник.

Учесник је три савезне и једне локалне радне акције.

Члан је Главног одбора Социјалистичке народне партије Црне Горе.



Андријевица

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Миомир Дашић,**
историчар, редовни члан
Црногорске академије
наука и умјетности,
Подгорица

Рођен је 12. децембра 1931. године у селу Ровцима, општина Беране. Основну школу завршио је у мјесту рођења а гимназију у Беранама. Историјске науке је дипломирао на Филозофском факултету у Београду, фебруара 1954. године. Послије завршетка студија радио је као професор Гимназије у Беранама (Иванграду), а од 1960. до 1962. године био је на постдипломским студијама на Филозофском факултету у Београду, гдје је постао први магистар историјских наука. На истом Факултету је стекао и докторат историјских наука.

Од 1962. до 1972. био је директор Гимназије у Беранама (Иванграду), када је прешао у Подгорицу (Титоград) и до 1978. радио као руководилац Сектора за просвјету и културу у Републичком заводу за међународну научну, културно-просвјетну и техничку сарадњу. Истовремено је у звању професора више школе предавао историју народа Југославије на Педагошкој академији у Никшићу.

Када су отворене четворогодишње студије историје на Филозофском факултету у Никшићу (1981), изабран је за ванредног, а 1986. године за редовног професора за предмете историја народа Југославије и увод у историју са основама помоћних историјских наука. Шеф је Катедре за историју јужнословенских народа у новом вијеку.

Био је посланик скупштине СР Црне Горе (1963-1969) и члан Републичке и Савезне конференције ССРН Југославије. Од 1975. до 1979. године био је предсједник Друштва историчара Црне Горе, а од 1985. до 1989. предсједник Савеза историчара Југославије. Биран је за члана Педагошког савјета Црне Горе, члана Жирија за Тринаестојулску награду, члана Југословенског форума за људска права, члана Југословенског националног комитета за историјске науке, предсједника Комисије за израду наставног плана и програма за историјске науке Филозофског факултета Универзитета Црне Горе, члана комисија за наставу историје за основну школу и средње школе, универзитетских комисија (за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и др.), предсједника Удружења универзитетских наставника и других научних радника и секретара Одбора за историјске науке ЦАНУ. Сада је члан више међуакадемијских комисија и бројних других стручно-научних тијела.

За ванредног члана Црногорске академије наука и умјетности изабран је 1991, а за редовног 1996. године.

Од 1993. до 1997. године био је секретар Одјељења друштвених наука и члан Предсједништва Црногорске академије наука и умјетности. У октобру 1994. године поново је изабран за предсједника Савеза историчара СР Југославије, на чијем се челу и сада налази.

За успјешне резултате у настави и науци више пута је награђиван и одликован и добитник је награда "21. јул", "17. јули" и "30. септембар".

Стручно-научна активност проф. др Дашића је обимна, разноврсна и садржајна. Учествовао је у нашој земљи на више од осамдесет симпозијума и других научних скупова са рефератима и саопштењима, као и на неколико међународних научних скупова и конгреса и састанака разних комисија за међународну сарадњу Савеза историчара Југославије. Био је организатор Деветог и Десетог конгреса историчара Југославије (Приштина, 1987; Београд 1997), на којима је поднио уводне реферате.

У својству предсједника савеза историчара Југославије организовао је четири симпозијума о настави историје у претходној Југославији.

Објавио је пет књига: *Ослободилачки покрет у Доњим Васојевићима 1861. и 1862. и његов одјек у Санџаку*, Врање, 1982, стр. 129; *Васојевићи*

од помена до 1860. године, Београд, Народна књига 1986, стр. 620; *Увод у историју са основама помоћних историјских наука*, НИО "Универзитетска ријеч", Титоград, 1988, стр. 328; *Васојевићи у устанцима 1860-1878. године*, Побједа, Подгорица, 1992, стр. 707; *Карађорђевићи из Васојевића. Сагласност историјских извора и народног предања о поријеклу Карађорђевића*, Андријевица, ИП "Ступови", 1996, затим 148 обимнијих научних студија, чланака, распарва и прилога из историје Црне Горе и српског народа уопште и око 420 стручних текстова, приказа, рецензија, полемичких написа и интервјуа.

Био је (и сада је) уредник или члан редакције више часописа ("Токови", "Истријски записи", "Југословенски историјски часопис", "Bulletin scientifique", "Настава историје" итд.), зборника радова, као и других периодичних публикација и листова. Био је уредник Гласника Одјељења друштвених наука ЦАНУ (1992-1996).

На семинарима и другим стручним скуповима у Црној Гори и у Југославији одржао је више од 90 предавања. Држао је предавања из историје Црне Горе и Југославије и на Славистичком семинару Универзитета у Утрехту (Холандија, 1980), на Високој педагошкој школи у Кракову (1987), на Историјском факултету Државног универзитета "М. Ломоносов" у Москви (1987), Кијевском универзитету и Слављанском универзитету у Кијеву (1998). Публиковао је четири научна рада и у страним публикацијама (у Утрехту, Кракову, Москви и Њемачкој). Иступао је са рефератима на међународним научним скуповима (у Москви, Београду, Анкари, Транију, Кијеву, Прагу и Бечу).

Из био-библиографије се види да је М. Дашић научне, стручне и публицистичке радове објављивао у преко 40 часописа, листова и осталих периодичних публикација.

Боравио је на стручном и научном раду (студијским боравцима) у иностранству (Француска, СССР, Пољска, Холандија, Чехословачка и Украјина).

Аутор је преко четрдесет реферата за избор у научна и наставна универзитетска звања и за избор чланова академије.

Био је и сада је ментор, члан или предсједник комисија за израду и одбрану магистарских теза и докторских дисертација.

Главна подручја његовог научног интересовања су *историја Црне Горе од XV до почетка XX вијека*, *историја српског народа у новом вијеку*, *истарживање наставне праксе историје и њено теоријско осмишљавање и уопштавање* и *методолошка проблематика историјске науке*.

Писац је многих рецензија књига, зборника радова и представљао је бројне књиге и држао бесједи о историјским личностима и догађајима на јавним трибинама.

Од 1997. године је потпредсједник Црногорске академије наука и умјетности, предсједник Комисије за међународну сарадњу ЦАНУ, члан научног међуакадемијског одбора за истраживање археолошког локалитета Дукља; руководилац је научних пројеката.

Предсједник је Научног вијећа Историјског института Црне Горе (од 1994).

Академија природних и друштвених наука Русије изабрала је М. Дашића (5. јуна 1998) за свог иностарног члана.

Говори руски, а служи се и другим словенским језицима и француским.



Беранска гимназија

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Др Мирослав Дедовић,
љekar, специјалиста
педијатрије, Београд

Рођен је у Новом Саду 3. јуна 1949. године (од оца Владимира и мајке Стане Борчић Црне, Личанке, Српкиње).

Основну школу започео је у Славонској Пожеги 1956, а завршио у Добоју 1964. као ђак генерације. Реалну гимназију започео је 1964. године у Бања Луци, а завршио 1968. (са најбољим матурским радом у генерацији) у Шестој београдској гимназији. Медицински факултет у Београду завршио је 1975. године и стекао звање доктора медицине.

Приправнички стаж обавио је у КБЦ Др Драгиша Мишовић, у КБЦ Земун и на клиникама Медицинског факултета у Београду. Године 1985. завршио је специјализацију из педијатрије на Институту за мајку и дете у Београду.

Усавршавао се у струци на Rose Maternity Hospital на Кембриџу (1984) и на Children Memorial Hospital на Чикашком универзитету (1985. године).

Године 1986. уписао се на ужу специјализацију из неонатологије, а 1998. на постдипломске студије у Београду.

Ради у Дому здравља Нови Београд.

Објавио је више од 40 научних радова из области педијатрије.

Изабран је у Европску академију педијатара – Progeria Family Circle (6.10.1998).

Члан је експертског тима УНИЦЕФ-а за педијатрију.

Отац је двоје дјеце: кћерке Мирославе (ученице осмог разреда основне и првог разреда средње музичке школе, одсјек клавир, солисте Дјечјег хора РТС “Колибри”) и сина Владимира (студента медицине).



Ратко Делетић,
пјесник и новинар, Подгорица

Рођен је 1947. године у Грачаници код Андријевице. Основну школу је учио у родном мјесту и Андријевици, а гимназију у Беранама. Студирао је на Филозофском факултету у Приштини на Групи за српски језик и књижевност. Дипломирао је 1975. године. Још као студент почео је да се бави новинарством. Један је од оснивача студенског листа “Нови свет” (1969), у којем је радио као један од уредника све до 1972. године, када је смијењен са читавом редакцијом и када су му Општински комитет Савеза комуниста Приштине и Покрајински Комитет СК забранили да се бави новинарством и да објављује књижевне текстове на Косову и у Метохији. Исте године, у јануару, прешао је у Никшић, гдје се бави новинарством: сарађивао је у “Никшићким новинама” и “Побједи” и био стални новинар “Универзитетске ријечи”. Од 1976. новинар је листа Агрокомбината “13. јул” у Подгорици, а од 1985. главни је и одговорни уредник тога листа. Од почетка 1991. до краја 1998. године био је новинар “Побједе”. Сада је уредник у редакцији књижевног гласила “Запис” у Подгорици. Био је секретар Удружења књижевника Црне Горе од 1983. до 1985, када је поднио оставку на ту дужност. Био је уредник пезије у издавачкој кући “Обод” на Цетињу (1986-1998). Главни је и одговорни уредник издавачке куће “Ступови” у Андријевици.

Књижевним радом се почео бавити још као гимназијалац. Пише поезију, књижевну критику, есејистику и путописе. Објавио је књиге поезије *Светоболи* (1969), *Додир љета*, са Даринком Јеврић и Браниславом Тодићем (1970), *Топлина бола* (1974), *Што не јави* (1975), *Још трају небеса* (1976), *Злоречица* (1981), *Друго доба* (1981), *Лице земље* (1982), *Није час* (1989), *Горчине* (1989), *Елегија времена* (1989), *Избјегличке студије* (1998), *Црна кућа* (1994), *Небески знаци* (1994), *Повратак на Косово* (1995), *Света недјеља* (1997), *Вук и човјек* (1998), *Тамни откоси* (1999) и *Чиста ноћ* (1999). Избори: *Усамљена земља* (1995), *Велика зима* (1996, друго издање 1997). Путописи: *Комови камена књига* (1984), *Комови љетопис времена* (1995), *Небеско огледало* (1998). Есеји: *Вино искри као дјевојачко око* (1981), *Говор времена* (1986), *Игуман Мојсије Зечевић* (1992), *Игуман Мојсије Зечевић као Игуман Стефан* (друго, допуњено издање, 1996), *Живот и књижевни пут Радована Вуковића* (1993), *Мирослав Ђуровић - пјесник нашег доба* (1994), *Миленко Ратковић - живот и књижевни пут* (1997), *Манастир свете тројице* (Брезојевице код Плава, 1997). Антологије: *Најмлађа српска поезија Косова* (1971), *Модро око маслине* (1990), *Вила вилу преко Кома звала* (народне пјесме о Комовима, 1996). Приредио је више издања наших познатих стваралаца и сачинио више избора.

Добитник је награда за стваралаштво: “Блажо Шћепановић” (1989), “Ристо Ратковић” (1970), “Лазар Вучковић” (1970), “Универзитетска ријеч” (1975), “Корен” (1991), “Кондир косовке девојке” (1992), “Глигорије Елезовић” (1994), Општинска награда Андријевице “17. јул” (1995), награда “Ступови” (1997), “Марко Миљанов” (1999). За есејистику: “Блажо Шћепановић” (1989), “Одзиви” (1976), награда на Сајму књига православних земаља у Пећи (1996) за књигу *Игуман Мојсије Зечевић као Игуман Стефан* и награда традиционалног сабора “Комови” за књигу *Комови љетопис времена* (1996).

Стихови су му превођени на руски, француски, енглески, турски, македонски, јерменски и мађарски језик.

Заступљен је у неколика антологија поезије.



Андријевица

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Шћепан Драговић, први
предсједник СО Андријевица и
народни посланик Црне Горе,
Андријевица**

Рођен је 28.10.1942. године у Ђулићима код Андријевице.

Основну школу је похађао у Ђулићима и Андријевици, а гимназију у Врбасу и Беранама.

Економски факултет је завршио 1966. године у Београду.

Послије завршене војне обавезе запослио се у Електродистрибуцији Беране, гдје је радио као директор Економско-финансијског сектора (пет година). Упоредо је био хонорарни предавач у Финансијској школи из Београда (одјељење у Беранама). Послије је прешао у "Агрополимље" (колектив са 700 радника) за генералног директора, гдје је остао 12 година. Године 1985. постао је секретар за привреду и финансије у Скупштини општине Беране, а 1989. је прешао у предузеће "Воћар" из Београда за директора представништва за Црну Гору. Упоредо је радио у Комисији за организовање и конституисање поново формиране Општине Андријевица (по одлуци Скупштине Републике Црне Горе).

Био је први предсједник СО Андријевица, на чијем челу је провео два мандата. Године 1996. биран је за посланика у Скупштини Црне Горе (листа ДПС). На парламентарним изборима 1997. године поново је биран за посланика, али овог пута, због познатих разлога разлаза у партији, на листи Социјалистичке народне партије Црне Горе. Поред ове функције, предсједник је Општинског одбора СНП-а Андријевица и члан Извршног одбора Социјалистичке народне партије Црне Горе.

Лично он или организације којима је руководио добили су више савезних, републичких и општинских признања. Године 1997. проглашен је за ЈУ-менаџера и почасног члана Предсједништва Удружења Васојевића.

Ожењен је и има два сина и двије кћерке.



**Марко Ђукић,
секретар Удружења
Васојевића и предсједник
Подружнице Савино Село,
Савино Село**

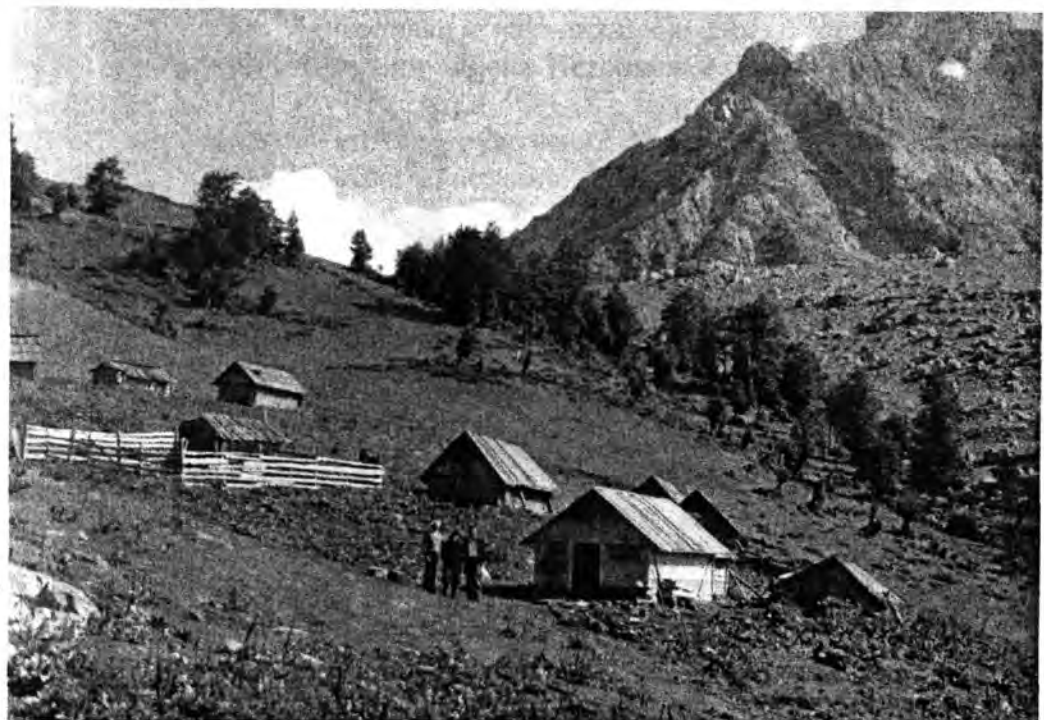
Рођен је (од оца Вука и мајке Пољке) 11. септембра 1950. године у Савином Селу код Врбаса. Припада братству Ђукића са Лопата (Лијева Ријека). Отац му се 1946. године у Савино Село доселио из Метеха код Плава. Марко Ђукић је основну школу завршио у Савином Селу, а средњу економску у Врбасу. Завршио је прву годину Економског факултета у Суботици, али је студије прекинуо због неповољних економских прилика.

Запослен је у МУП-у Републике Србије на пословима прекршајног поступка, одсјек полиције у ОУП-у Врбас.

Био је активан у Омладинској организацији Врбаса, гдје је седамдесетих година био члан Предсједништва и секретар. Био је члан СКЈ од 1968. године до распада Партије.

Предсједник је Подружнице Удружења Васојевића у Савином Селу и један од најактивнијих чланова Предсједништва Удружења Васојевића.

Ожењен је и има сина.



Катун испод Комова

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Миодраг Зечевић,**

*предсједник Југословенске
банке за међународну
економску сарадњу, Витез
Легије части, Београд*



Виницка

Рођен је 1. маја 1939. године у Виницкој, општина Беране, од оца Милисаве и мајке Лепосаве (рођене Раичевић).

Гимназију је завршио у Беранама. Завршио је Економски факултет у Београду и постдипломске студије "Међународни економски односи" на истом факултету (1964), гдје је докторирао на тему "Економска ефективност инвестиција".

Ожењен је (супруга Николина) и има сина Слободана, доктора наука, и кћерку Наташу, дипл. правника (дипломирала на Сорбони).

ПРОФЕСИОНАЛНА И НАУЧНА АКТИВНОСТ

- 1961-1965: Југословенска банка за спољну трговину, Београд (кредити и девизни послови);
- 1966-1968: Удружена Београдска банка, Београд, директор сектора кредита;
- 1968-1972: Удружена Београдска банка, Београд, помоћник генералног директора Банке;
- 1972-1976: директор Београдске банке, **Париз**, са делокругом активности: **Француска, Италија, земље Бенелукса, Швајцарска и Шпанија;**
- 1976-1978: Народна банка Југославије, Београд, генерални директор;
- 1978-1986: Удружена Београдска банка, Београд, потпредсједник;
- 1986-1997: Француско-југословенска банка, **Париз**, генерални директор, а од 1997. предсједник ове банке у Паризу;
- 1997 (1. новембар): изабран је за предсједника Југословенске банке за међународну економску сарадњу, Београд (на овој дужности се и сада налази).

У периоду од 1966. до 1999. године учесник је, као члан, бројних југословенских делегација и засједњања мјешовитих комитета са развијеним земљама, источноевропским земљама и земљама у развоју. Са Свјетском банком, Међународном банком за финансирање развоја и другим међународним финансијским организацијама је у протеклом периоду одржавао и развијао финансијску сарадњу.

- 1964-1986: као професор је држао предавања на Вишој економској школи и постдипломским студијама на економским факултетима у Београду, Суботици, Ријеци, Сарајеву, Скопљу и на Правном факултету у Београду из области међународних економских односа и банкарства;
- 1986-1988: по позиву је држао предавања на Економском факултету на **Сорбони** у Паризу;
- 1978-1988: експерт Организације Уједињених нација за индустријски развој (UNIDO) у **Бечу**;
- 1979-1986: члан Научно-истраживачког савјета Народне банке Југославије и Научно-истраживачког савјета Удружења банака Југославије, Београд;
- 1998: члан Предсједништва Научног друштва економиста Југославије;
- 1999: предсједник Управног одбора Универзитетске деље клинике, Београд. Носилац је бројних одликовања, од којих су најзначајнија Орден Републике (СФРЈ) и Витез легије части (француско одликовање) и члан Асоцијације носилаца Легије части Француске. Резервни је капетан прве класе.

Говори француски, енглески и руски.

Објавио је осам књига из области међународних економских односа, инвестиција и банкарства и преко 360 научних радова и чланака.

Избор научних радова

- Инвестиције и развој туризма у Југославији, Институт за спољну трговину, Београд, 1973.
- Основи спољне трговине, Привредни преглед, Београд, 1976.
- Спољнотрговинско пословање и девизни систем Југославије, Привредно финансијски водич, Београд, 1978.
- Банкарско пословање, скрипта, Београд, 1980.
- Везани послови, њихова суштина и корист са девизног аспекта, Југобанка, Београд, 1963.
- Туризам и пројекција развоја туризма СФРЈ до 1970. са посебним освртом на пројекцију јужног Јадрана, Институт за спољну трговину, Београд, 1968.
- Зечевић др М., Чолановић др Б., Голијанин др М., Мијовић др Б.: Заједничка улагања у Југославији, Удружење публициста, Београд, 1979.

- Yugoslavia in the world, The Credit and banking sistem of Yugoslavia, Export press, Београд, 1979.
- Financial institutions in Yugoslavia, (V Organizational Forms of Financial Cooperation with Other Countries), Југословенски преглед, Београд, 1977.
- Режим и политика развоја туризма у Француској, Билтен Бироа за организацију и унапређење угоститељства бр. 212, Београд, 1969.
- Режим и политика развоја туризма у Швајцарској, Билтен Бироа за организацију и унапређење угоститељства бр. 215, Београд, 1969.
- Режим и политика развоја туризма у Шпанији, Билтен Бироа за организацију и унапређење угоститељства бр. 228, Београд, 1970.
- Режим и политика развоја туризма у Португалији, Билтен Бироа за организацију и унапређење угоститељства бр. 230, Београд, 1971.
- Рентабилност инвестиција у туризам, Југославенско банкарство бр. 9, Београд, 1971.
- Перспективе инвестиција у туризам Југославије, Тржиште новца и капитала, Институт за спољну трговину, Београд, 1972.
- О економској ефективности инвестиција, Југословенско банкарство бр. 12, Београд, 1976.
- Монетизација и трансформација банкарског и кредитног система, Економска мисао бр. 1, Београд, 1977.
- Организациони облици финансијске сарадње са иностранством, Билтен Народне банке Југославије бр. 4, Београд, 1977.
- Заједничка улагања као облик унапређења економске сарадње са иностранством, Југословенско банкарство бр.6, Београд, 1979.
- Сарадња пословних банака Југославије са банкама земаља у развоју, реферат на савјетовању "Југославија и нови међународни економски поредак", Дубровник, 1979.
- Commercial guide to the economic system, Jugoslavija public, Београд, 1979 (поглавља: спољнотрговински систем Југославије, Девизни систем Југославије и Организациони облици привреде и финансијске сарадње са иностранством).
- Зечевић др М., Мијовић др Б., Голијанин др М., Кнежевић др Н.: Banks and other financial institutions (II, IV и V поглавље), Привредно-финансијски водич, Београд, 1979.
- Спољнотрговинска политика ЗЕТ-а, њен утицај на размену са осталим светом, с посебним освртом на Југославију, Београд, 1964 (магистарски рад).
- Зечевић др М., и Чолановић др Б.: заједничка улагања у Југославији, Економика удруженог рада бр. XI, Београд, 1978.
- Проблематика инвестиција у туризам са посебним освртом на капитална улагања у туризам Југославије, Београд, 1972 (докторска дисертација).
- Мешовите банке као виши облик међубанкарске сарадње, Југославенско банкарство бр. 6, Београд, 1980.
- Заједничка улагања у Југославији, Економски институт, Загреб, 1980.
- Банке у Југославији - Кредити и банкарски систем СФРЈ, Економска политика, Београд, 1980.
- Организација и пословање банака, Научна књига, Београд, 1981.
- Пословање банака у развијеним земљама - Револуционарне промене, Пословни круг, Београд, децембар 1996.
- Власничка трансформација у Југославији (Property transformation in the F.R. of Yugoslavia) Privatization in the Economies in Transition, International Round table, Београд, 1996.
- Реформа банкарства у Југославији, Научно друштво економиста Југославије, округли сто, Београд, 1998.
- Системска питања финансирања извоза и увоза, Научно друштво економиста Југославије, савјетовање, Београд, 1999. године.

ПОЧАСНИ ПРЕДСЈЕДНИК УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Милија Зечевић,**

*декан Факултета за
интернационални
менаџмент,*

*предсједник Европске
асоцијације за
интернационални бизнис и
менаџмент, Београд*

Рођен је 5.11.1940. године у Виношкој, Васојевићи, Црна Гора, од оца Милисаве и мајке Лепосаве, рођене Раичевић. Ожењен је (супруга Спасенија) и има ћерке Олгицу и Лепосаву (обје доктори наука).

Гимназију је завршио у Беранама. Дипломирао је на Природно-математичком факултету у Београду – Група математика. Академски степен магистра наука стекао је на Институту економских наука у Београду, а научни степен доктора наука на Факултету организационих наука Универзитета у Београду.

Од 1964. до 1974. године предавао је математику у више средњих школа у Београду и на Војном институту. Основао је Вишу угоститељску школу у Београду, гдје је био директор од 1974 до 1984. године. Био је и доцент на Универзитету у Риједи, на Хотелијерском факултету у Опатији. У Институту за унапређење робног промета преузео је дужност директора 1984. године, да би од истраживачке установе створио научни институт (1985). Од 1989. године члан је Европског савјета за менаџмент, а исте године изабран је у чланство Свјетског савета за менаџмент.

Захваљујући ефикасном развоју интернационалних научних и пословних комуникација, успоставио је сарадњу са низом европских и свјетских научних институција и организација, што је имало за резултат оснивање студија Француско-америчког факултета за менаџмент у Југославији 1991. године, чиме су почеле прве студије менаџмента у Југославији, засноване на програму и принципима Америчке школе менаџмента. Оснивач је Факултета за интернационални менаџмент, 1993. године, на којем је декан и редовани професор за предмете менаџмент и интернационални менаџмент. Оснивач је и предсједник Југословенског савјета за развој менаџмента и едукацију од 1992. године.

Организовао је:

Интернационалну конференцију менаџера у Будви, 1994. године; Прву балканску конференцију менаџера у Врању 1994. године; Руско-југословенску пословну конференцију у Москви 1995, када је потписао Споразум о сарадњи са А.И. Вољским, предсједником Индустријалаца и предузетника Русије; Другу балканску конференцију менаџера у Букурешту 1995. године; Кипарско-југословенску конференцију менаџера у Никозији 1995; Мађарско-југословенску пословну конференцију у Будимпешти 1995; Прву европску конференцију менаџера у Будимпешти 1996. године; Трећу балканску конференцију менаџера у Софији 1996. године; Италијанско-југословенску конференцију менаџера 1996 (Рим-Милано); Њемачко-југословенску конференцију менаџера 1996. у Фредену; Другу европску конференцију менаџера у Будимпешти 1997. године; Четврту балканску конференцију менаџера у Солуну 1997. године; Америчко-југословенску пословну конференцију 1998. у Њујорку; Европску конференцију менаџера у Дизелдорфу 1998. године; Симпозијум у Будимпешти, априла 1999. године, на тему "Европски интеграциони процес на прагу 21 вијека - Нова Европа".

На свим овим симпозијумима имао је значајне реферате који су у функцији афирмације Југославије и афирмације филозофије интернационалног менаџмента и бизниса.

Експерт је Владе СР Југославије за област интернационалног



*Боко (на коњу) и Величко Зечевић на путу за Врањак
(преко 2000 метара надморске висине)*

менаџмента и бизниса и предсједник Европске асоцијације за интернационални бизнис и менаџмент, са сједиштем у Будимпешти.

Аутор је сљедећих књига: *Математика за средње школе; Математика за више школе; Виша математика; Пословни систем; Менаџмент предузећа; Менаџмент и финансије; Менаџмент и рачуноводство; Менаџмент; Интернационални менаџмент; Интернационални бизнис; Интернационалне релације; Европски бизнис.*

За свој дугогодишњи рад добио је многе награде, како код нас тако и у свијету, од којих издвајамо:

Награду Управног одбора Америчког биографског института (један од 500 најутицајнијих лидера XX вијека у области менаџмента);

Награду Међународног биографског центра, **Кембриџ**, Енглеска, за изузетна достигнућа на пољу интернационалног менаџмента, као и

Награду Европске асоцијације за интернационални бизнис и менаџмент.

Највећи допринос проф. др Милије Зечевића је у перманентном повезивању Србије и Црне Горе и јачању Југославије. Знајући добро да без духовне, културне, научне и привредне сарадње нема ни јачања Југославије, проф. др Милија Зечевић је, заједно са другим Црногорцима који живе у Београду, основао Црногорски сабор српске слоге, 1993. године, и Југословенски покрет Црногораца (чији је предсједник).

Проф. др Милија Зечевић је почасни предсједник Удружења Васојевића, завичајног удружења, које стално афирмише вредности тог највећег српског племена немањихког соја.



Боко Зечевић са сином Светозаром (живи у Аустралији) на врху Јеловице

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Милован Зечевић,
Универзитет у Крагујевцу,
Крагујевац**

Рођен је 17. марта 1935. године у Матешеву, општина Колашин. Гимназију је завршио у Пећи 1955. године, а Медицински факултет у Београду, гдје је и специјализирао хирургију ортопедије и трауматологије и докторирао на Медицинском факултету.

Публиковао је око 70 стручних и научних радова. Руководилац је два истраживачка пројекта из области медицине. Члан је и сарадник љекарских друштава и часописа бивше и садашње Југославије (српског љекарског друштва, Југословенског удружења ортопеда и трауматолога, стручних комисија из области медицине). Службовао је у Колашину (Болница "Мићо Зечевић", двије године), потом у здравственој установи "Филип Кљајић" (Крагујевац) као љекар и руководиоца, гдје је дао огроман допринос на развоју и унапређењу те установе. Затим са службом прелази у КБЦ- Крагујевац, гдје је сада директор Службе за ортопедију и трауматологију.

На факултету је напредовао и редовни је професор.

Као признати стручњак сарадник је многих друштвених институција, било као свајетник било консултант или вјештак, гдје је дао одлучујући допринос да се многи случајеви стручно и хумано ријеше. Његов рад и стручност су одиграли одлучујућу улогу у најкомпликованијим случајевима људских несрећа и болести, од којих посебно наводимо жељезничку несрећу код Ужица 25. јануара 1985. године, гдје је надљудским напорима сам спасио више људских живота (дјеце, војника и цивила), због чега је одликован "Златном значком СФРЈ за најплеменитији подвиг године". Међу првим случајевима у Југославији, а први пут у КБЦ Крагујевац, под његовим стручним надзором, извршена је реинплантација (спајање) прстију и шаке 1984. године.

Као љекар добровољац на Косову и у Метохији пружао је помоћ војсци и становништву у вријеме напада шиптарских терористичких банди 1998. године (три мјесеца) и тако многим спасио живот, а друге храбрио да остану на својим вјековним огњиштима. Са истим жаром и љубављу по повратку са Косова и Метохије наставио је са радом у КБЦ Крагујевац гдје се поред осталог становништва у Крагујевцу нашло преко 20.000 Срба са Косова и из Метохије, којима је била неопходна и медицинска помоћ. Његов научни и љекарски рад није заостао ни за вријеме злочиначке НАТО агресије на нашу земљу, када је непрекидно бдио над рањенима и болеснима и здраве храбрио да у злу не клону духом.

Има кћерку магистра медицинских наука и сина љекара.



Љубаштица (Поткомље)



**Миљан Зечевић,
директор Студентског дома
"Вера Благојевић",
замјеник предсједника
Удружења Васојевића и
главни и одговорни уредник
"Гласа Васојевића", Београд**

Рођен је 15. 6.1940. године у Метешеву (као девето дијете, од оца Вучића и мајке Благе, рођене Ивановић).

Основну школу учио је у родном мјесту и Колашину, а гимназију у Пећи и Бијелом Пољу. На Пољопривредном факултету у Београду стекао је звање инжењера агрономије.

Као гимназијалац, а посебно као студент, био је активиста и учесник многих радних акција на републичком и савезном нивоу. Запослио се у Општој студентској установи у Београду. Уз рад је завршио Факултет организационих наука и стекао звање дипломираног инжењера организационих наука.

Од почетка радног вијека ради у Студентском центру Београд: био је референт за студентска питања, управник домова "Иво Лола Рибар" и "Вера Благојевић", директор ООУР-а и в.д. генералног директора Студентског центра Београд.

Обављао је низ друштвенополитичких дужности, како у радној организацији тако и ван ње. Сада је члан многих комисија и одбора, од којих наводимо само неке: замјеник предсједника Удружења Васојевића, потпредсједник Југословенског покрета Црногораца, члан Извршног одбора Црногорског сабора српске слоге, члан Предсједништва ватерполо клуба "Београд" и предсједник дисциплинске комисије Клуба. Иницијатор је и један од аутора монографија о Удружењу студенткиња Београдског универзитета и аутор књиге у припреми "Племе Васојевића и братство Зечевића".

Познат је као хуманиста и добротвор. Иницијатор је и главни добротвор изградње цркве у Матешеву.

Као управник и педагог, помогао је и подржао да успешно заврше факултет тридесет генерација студената, а и сада ради на тим пословима.

За свој рад похваљиван је и награђиван – захвалницама, дипломама, плакетама и повељама.

Био је кандидат за савезног посланика. Сада ради као управник Студентског дома "Вера Благојевић".

Ожењен је и има сина и кћерку.



Матешеву

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Момчило Зечевић,**
историчар, ванредни члан
Црногорске академије наука
и умјетности, Београд

Рођен је 21. јануара 1935. у Билећи (отац Батрић, правник, мајка Милена, Лутовац, домаћица). Основну школу учио је у Крагујевцу, гимназију у Крагујевцу, Билећи и Беранама, гдје је матурирао 1953. Дипломирао је историју на Филозофском факултету у Београду 1959. и магистрирао 1962. Био је стипендиста владе Србије за постдипломске студије.

Од 1959. ради у Институту за изучавање радничког покрета, затим од 1964. у Одељењу за историјске науке Института друштвених наука у Београду, гдје је биран за асистента и научног сарадника. У Институту за савремену историју у Београду ради од 1969. Докторску дисертацију *Словенска људска странка и југословенско уједињење 1917–1921. Од Мајске декларације до Видовданског устава* одбранио је на Филозофском факултету у Љубљани 1972. У Институту за савремену историју изабран је за научног савјетника 1985, а у звање редовног професора на Филозофском факултету у Новом Саду 1989.

Рад на лексикографији и енциклопедистици започео је са припремом пројекта енциклопедијског приручника "Раднички и национално ослободилачки покрети" (Београд, 1968). Од 1975. до 1991. био је секретар-уредник Редакције за Србију другог издања *Енциклопедије Југославије* (књ. I-VI). За научног секретара пројекта "Српске енциклопедије" именован је од стране САНУ 1996. године.

Као истраживач и предавач више пута је боравио у иностранству (Аустрија, САД, Канада, Русија, Француска, Енглеска, Чешка, Словачка, Пољска и др.). Радио је у архивима Париза, Беча, Лондона, Вашингтона, Питсбурга, Минеаполиса, Торонта, Прага и Варшаве.

Од 1996. је главни и одговорни уредник Југословенског историјског часописа, органа Савеза историчара Југославије.

За ванредног члана Црногорске академије наука и умјетности изабран је 1996. године.

За монографију *На историјској прекретници* добио је 1986. словеначку награду Фонда "Борис Кидрич".

Бави се историјом стварања и развоја југословенске државе и друштва. Посебно изучава улогу и положај Словенаца у Југославији 1918–1941. године. Као аутор и коаутор објавио је седам монографских издања (књига), као и преко двјеста чланака и других прилога у периодици и штампи.

Има сина Батрића (сликар, живи у Лондону) и кћерку Ану (дипломирани хемичар).



Бојидар Зоњић,
Професор српског језика
и књижевности у пензији,
Андријевица

Рођен је 25. јуна 1932. године у Облом Брду. Основну школу је завршио у Краљима (1945) године, нижу гимназију у Андријевици (1948), вишу у Беранама (1952), као најбољи матурант генерације, а Групу за југословенску књижевност и српски језик на Филозофском факултету у Београду (1957). По завршетку студија био је годину дана војник у Љубљани и Београду.

По доласку из војске предавао је (по обавези, као стипендиста) у Основној школи у Андријевици, од 1971. у подручним одјељењима Беранске гимназије у Андријевици и посљедњих десет година (до 31.12.1997) у Гимназији у Беранама.

Од 1989. године сарадник је Одбора за ономастику Српске академије наука и уметности, у чијој је организацији сакупио комплетну ономастику Васојевића (сва лична имена и презимена и све називе на терену: имена брда, долина, њива, ливада, шума, пашњака, извора, потока и др.), коју припрема за објављивање у издању ове највеће српске научне институције.

Учествовао је у састављању антологија српског пјесништва које је приређивао проф. др Тоде Чолак (пет књига).

Приче је објављивао у "Задужбини" (лист "Вукове задужбине" у Београду) и "Гласу Васојевића".

Неколико година (од 1990) бавио се политиком и био је посланик прве вишестраначке Скупштине Црне Горе.

Одликован је Орденом рада са сребрним вијенцем.

Са поносом истиче да је радни вијек провео у школи и да су многи његови ђаци већ позната имена у разним струкама и областима живота.



Андријевица

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Примаријус Др
Божидар Јоксимовић,
хирург у пензији, Београд**

Рођен је 7. јануара 1927. године у Пешцима код Берана. Отац му је био учитељ. Основну школу и гимназију завршио је у завичају.

У годинама Другог свјетског рата припадао је напредном Омладинском покрету и био члан СКОЈ-а. Као седамнаестогодишњак учествовао је у НОР-у, прво у Пратећој чети Команде мјеста у Беранама, затим у Осмој црногорској ударној бригади и најзад у Четвртој црногорској пролетерској бригади, у којој је као борац Прве чете Другог батаљона рањен у лијеву натколеницу на Црном врху на Голији, када је корпус Пека Дапчевића прелазио Ибар. Као тешки рањеник ношен је на носилима до импровизованог аеродрома у Бојнику близу Лесковца, одакле је са осталим рањеницима савезничким авионима пребачен у Бари (Италија) на лијечење. Постао је ратни војни инвалид са 80% инвалидитета. По повратку из Италије одређен је у Трећи батаљон Прве бригаде КНОЈ-а.

Демобилисан је 1946. године и наставио је са похађањем виших разреда Реалне гимназије у Беранама. Уписао се на Медицински факултет у Сарајеву, гдје је учествовао у свим друштвенополитичким акцијама на Факултету и био у најужем омладинском и партијском руководству. Учествовао је на омладинским радним акцијама савезног значаја Бања Лука–Добој и Аутопут Београд–Загреб, и оба пута био ударник, као и на више локалних радних акција (Илица и др).

Послије дипломирања засновао је радни однос у Општој болници у Беранама и радио као љекар опште медицине. Три године и осам мјесеци провео је у амбуланти села Петњице. Био је начелник Хирушког одјељења Медицинског центра у Беранама. Из породичних разлога прешао је у Београд, гдје је радио у Дому здравља “Врачар” и на Хирушкој клиници Градске болнице на Звездари, до пензионисања (1. јанура 1990).

Специјализацију из опште хирургије обавио је на Хирушкој клиници ВМА код проф. др Исидора Папа (завршио децембра 1967), док је звање примаријуса стекао 1982. године, такође у Београду.

Више љекара завршило је љекарски и специјалистички стаж под његовим стручним надзором.

Учествовао је на многим конгресима и симпозијумима везаним за хирургију.

За вријеме дугогодишњег рада у Иванграду био је активан друштвенополитички радник и члан СКЈ. Био је предсједник Савјета за здравље СО Иванград, посланик Социјално-здравственог вијећа Скупштине Црне Горе, члан Скупштинског одбора, члан Одбора Црвеног крста, предсједник Комисије за трансфузију крви и дугогодишњи члан Управног одбора и Савјета Медицинског центра у Иванграду. По доласку у Београд (2. октобра 1972. године) наставио је са друштвенополитичким радом: био је делегат Социјалног осигурања за град Београд (у два мандата) и предсједник Радничког савјета Дома здравља “Врачар”.

Оликован је Орденом за храброст.



**Миодраг Јоксимовић,
публициста, потпуковник
ВЈ у пензији, Београд**

Рођен је 1934. године у Бучу. Због избијања рата 1941. године школовање му је почело са закашњењем, тако да је основну школу завршио као тринаестогодишњак 1947. у Бучу. Затим се уписао у Вишу реалну гимназију у Беранама, гдје је завршио шест разреда. Из Берана је 1954. отишао у Нови Сад и уписао се у Вишу мјешовиту гимназију “Јован Јовановић Змај”, гдје је завршио седми и осми разред и велику матуру (1956. године). Исте године се уписао на студије у Загребу. Студирао је Техничку војну академију (машинство) и завршио је крајем 1959. Након завршених студија произведен је у чин официра и распоређен на службу у Ратној морнарици, гдје је провео двадесет година, службујући у Дубровнику, Сплиту, кратко Шибенику, и Боки Которској. Из Ратне морнарице је 1979. премјештен у Техничко одјељење Команде Прве армије у Београду, а одатле 1983. у Савезни секретаријат за народну одбрану, гдје га је 1991. затекао распад Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Након тога, односно послје формирања Савезне Републике Југославије и њене војске, распоређен је на службу у новоформираном Министарству Војске Југославије, гдје је крајем 1993. и дочекао пензију.

По доласку у Београд почео је да се бави научноистраживачким радом, проучавањем разних тема које су се односиле на људе и догађаје области Васојевића.

Објавио је књиге *Народна војска Васојевића (1858 – 1918)*, Андријевица (Ступови), 1997, и *Село Буче са Родословом Јоксимовића (1695 – 1998)*, Београд (САНУ), 1998, и чланке у часописима *Прилог проучавању војне организације на територији Васојевића (1850 – 1918)*, Војно историјски гласник број 3, 1986; *Васојевићке бригаде у Првом свјетском рату (1914-1918)*, Војно историјски гласник број 2, 1989; *Васојевићки одред у завршним операцијама црногорске санајачке војске 1915/16. године*, Мојковачка операција 1915-1916, Институт за савремену историју (Београд), Зборник радова са научног скупа одржаног од 10-12. априла 1996. у Подгорици, Подгорица 1997; *Војвода Лакић Војводић као војни стратег*, Војвода Лакић Војводић и његово вријеме, Зборник радова са научног скупа 23. септембра 1996. у Андријевици, Андријевица (Ступови) 1997; *Допринос народне војске Васојевића у ширењу источне границе Црне Горе*, Међународно признање Црне Горе, Зборник радова са научног скупа у Никшићу 11-12. маја 1998, Подгорица 1999 (ЦАНУ Историјски институт Црне Горе и Филозофски факултет Никшић), као и велики број прилога у дневној и периодичној штампи.

Учествовао је са рефератима на научним скуповима: у априлу 1996. у Подгорици на тему “Мојковачка операција 1915-1916”, у септембру 1996. у Андријевици, на тему “Војвода Лакић Војводић и његово вријеме” и у мају 1998. у Никшићу на тему “Међународно признање Црне Горе” (реферати су објављени у одређеним зборницима радова).

Члан је Главног одбора “Црногорског сабора српске слоге” од оснивања (1992), Предсједништва Удружења Васојевића и његовог Издавачког савијета, као и члан Координационог одбора за писање хроника и монографија са простора Васојевића, са сједиштем у Андријевици.

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Бурица Лабовић,
књижевник, Београд

Рођен је 1930. године у Андријевици. Учесник је рата од друге половине 1943. Правник је. Цио свој радни вијек провео је у Управи Државне безбједности Савезног МУП-а, као савјетник и главни инспектор.

До сада је објавио око шездесет књига, од којих наводимо најзначајније.

Романи: *Три лица једне шпијунке* (пет издања), *Осморица*, *Освета илегалца* (два издања), *Рана на Сунцу*, *Игмански марш* (два издања) – преведен на руски, *Забуна обавештајца* (три издања), *Бивши људи*, *Хероји Кадињаче*, *Трагом слутње*, *Подвиг обавештајца*, *Отмица отете шпијунке*, *Злато Његовог величанства* и *Шпијунски шпијунирају шпијуне*.

Романсиране хронике: *Свети Петар I цетињски* (два издања), *Хероји Љубиног гроба* (три издања), *Тајни невидљиви рат* у пет књига (два издања), *Тајне мисије Мустафе Голубића* (преведено на руски), *Тајне енигме о Вери Милетић* (три издања), *У свету шпијунаже* (у двије књиге), *Велика игра са Дражом Михаиловићем*, са псеудонимом Љубо Поповић, *Херој Полимља*, *Лучоноша са Проклетија*, *Државници*, *ратници*, *обавештајци* (у три књиге) и *Исповест једног обавештајца*.

Збирке приповиједака: *Они су презирали смрт*, *Сенке и огњени обриси* и *Уски колосек прелазног периода*.

Публицистичка дјела: *Проклетијске тишине и видици*, *Земун на обалама Дунава и Саве* (два издања), *Обавештајни механизми и вештина америчке шпијунаже*, *Покој њиховој издаји и лоповлуцима*, *У сенци Хелебарде*, *Рефлекси револуције*, *Партизани за преговарачким столом 1941–1945*, *Први дани Прве пролетерске и Кореја*, *земља јутарњег мира* (преведено на корејски).

Сценариста је филма *Врхови Зеленгоре* (према књизи *Хероји Љубиног гроба*).

Награде: “Златна арена” у Пули 1976, “21. јул” за роман *Рана на Сунцу*, “Октобарска награда Земуна” за роман *Бивши људи*, “Плакета безбједности СИВ-а”, “Плакета града Београда” за *Тајни невидљиви рат*, “4. јул СУБНОР-а Југославије” за *Трилогију Државници*, *ратници*, *обавештајци*, “17. јул” Андријевице за *Светог Петра I цетињског* и “Драгојло Дудић” за *Уски колосек прелазног периода*.

Од 1993. године генерални је секретар Друштва Југословенско-кореског пријатељства.



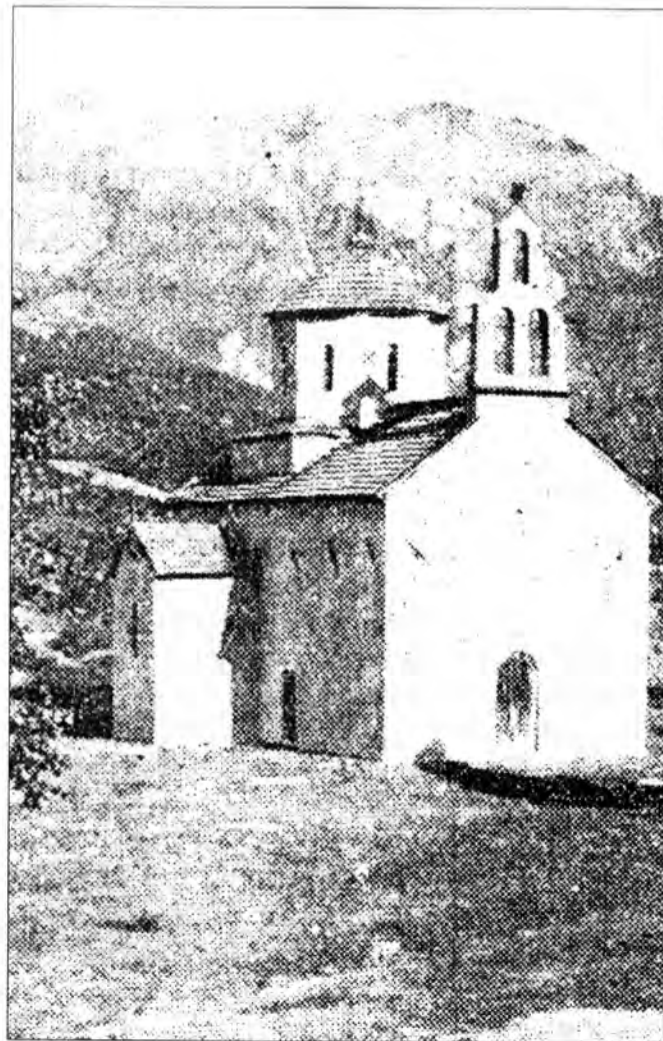
**Примаријус др
Томислав Малишић,**
генерални директор,
Институт за
рехабилитацију, Београд

Рођен је 10. 9. 1938. године у Беранама, гдје је 1957. године завршио гимназију. Медицински факултет завршио је 1963. године, специјализацију 1970, а примаријус је постао 1980 - све у Београду.

Радио је као лекар и управник здравствене станице у Ибарским рудницама од 1965. До 1970. године, а затим у Младеновцу као лекар специјалиста и начелник диспанзера до 1974. године, када је са девет радника основао Завод за медицину рада и рехабилитацију “Селтерс”, који је за петнаестак година прерастао у једну од највећих и најсавременијих рехабилитационих институција у земљи.

Године 1989. “Селтерс”, два завода за рехабилитацију у Сокобањској улици у Београду и Завод “Врмац” у Прчњу удружују се и оснивају Институт за рехабилитацију. Од оснивања Завода “Селтерс” преко прерастања у Институт, тј. од 1974. године, непрекидно је директор куће.

Објавио је преко 70 стручних и научних радова и учествовао на више конгреса и симпозијме у земљи и свијету.



Црква светог арханђела на
Књажевицу у Андријевици

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Миљан Мојашевић,
декан Филолошког
факултета у пензији,
Београд**

Рођен је 19. маја 1918. године у Слатини код Андријевице, гдје је завршио основну школу 1928, а гимназију у Беранама (Иванграду) 1936. Студирао је германистику и југословенску књижевност код професора Пера Слијепчевића и Петра Колендића на Филозофском факултету Београдског универзитета у Скопљу. Дипломирао је у Скопљу, послје једног триместра проведеног на Филозофском факултету у Грацу.

Постављен је за асистента за њемачки језик и књижевност у Скопљу почетком 1941. Послје окупације земље прешао је у Београд маја исте године и остао, с краћим прекидима – у вријеме устанка у Црној Гори 1941. и отпуштања с реорганизованог Универзитета 1943 – при Филозофском факултету у Београду. Одмах послје ослобођења земље преузет је за асистента на београдском Филозофском факултету, гдје је докторирао 1949, изабран за доцента 1950, за ванредног професора 1957, а за редовног 1964. године. Школску 1953/54. провео је, као стипендист Хамбуршког универзитета и југословенске Комисије за културне везе са иностранством, на специјализацији на Филозофском факултету у Хамбургу, највише код професора Ханса Пирица и Адолфа Бека. Од пензионисања дотадашњег шефа Катедре за њемачки језик и књижевност професора Пера Слијепчевића (1958) био је шеф Катедре, односно Одсека за германистику до 1973. Пензионисан је 30. септембра 1983.

Био је више пута на студијским боравцима у Савезној Републици Њемачкој, Њемачкој Демократској Републици и Аустрији и држао предавања на разним универзитетима у тим земљама. Учествовао је са рефератима на међународним састанцима, увијек из уже струке: њемачке књижевности доба просвјетитељства, класике и романтизма и узајамних њемачко-југословенских литерарних веза. Од оснивања Филозофског факултета у Новом Саду 1954. па до 1970. држао је хонорарно сталне течајеве предавања и вјежбања на тамошњој Катедри за њемачки језик и књижевност.

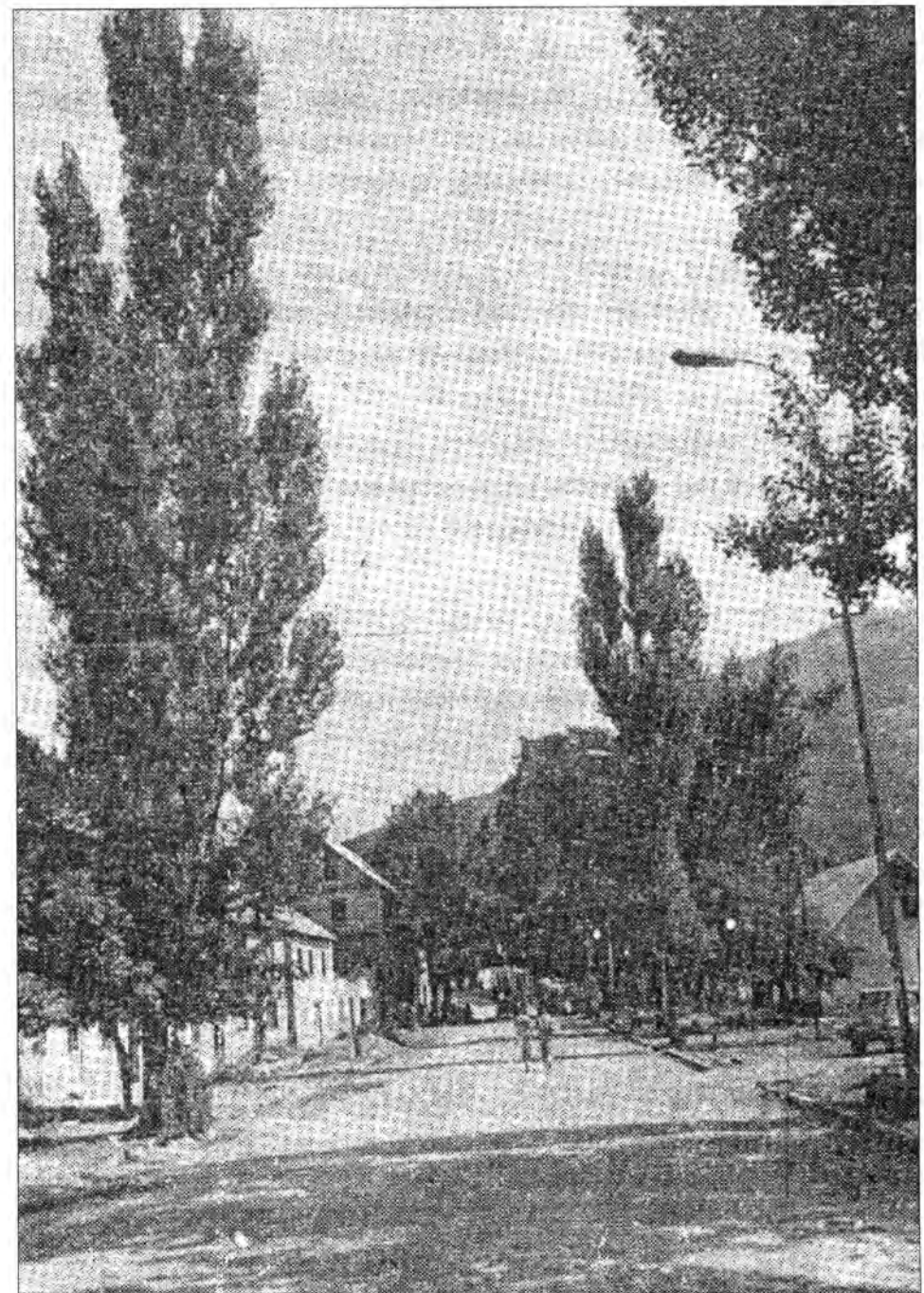
Библиографија професора Мојашевића садржи преко триста јединица објављених у земљи и иностранству као посебана издања у знаменитим едицијама или у водећим часописима (научни и стручни радови, прикази и критике, преводи и други текстови), а богата је и библиографија о професору Мојашевићу.

Био је, између осталог, по двије године, предсједник Друштва за стране језике и књижевности СР Србије и предсједник Савета Филолошког факултета. Од 1966. до 1970. био је уредник "Анала", а од 1969. до 1973. декан Филолошког факултета.



Недјељом у катуњу: Расток код Берана (снимио Станоје Бојовић)

Добио је награду Београдског универзитета за књигу о Хелдерлину, златну Гетеову медаљу Гетеовог института као германист, орден Републике Италије (Grande Ufficiale nell' Ordine »Al Merito della Repubblica Italiana«) као декан, награду Њемачке Демократске Републике "Јакоб и Вилхелм Грим" и Велики крст за заслуге Ордена за заслуге Савезне Републике Њемачке.



Андријевица

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Радослав Пајковић,
дипломата, књижевник,
Београд

Рођен је 13. августа 1940. године у Пешцима код Берана. У родном мјесту је завршио основну школу и гимназију, а у Београду Филолошки факултет (1963) и постдипломске студије из опште књижевности (1972–73). Живи у Београду. Ради у дипломатији у рангу опуномоћеног министра. У оквиру дипломатских дужности боравио је у Кијеву и Москви. Члан је Удружења књижевника Србије.

Објавио је више књига поезије, прозе, књижевно-теоријских и књижевно-историјских радова, прозе и поезије за дјецу. Збирка драмских текстова објављена му је под насловом *Далеки лов*, а књига хумора и сатире под насловом *Међу људима ништа ново*. У току је издање сабраних дјела у двадесет пет књига, од којих су до сада изишла тридесет три тома.

У литератури се јавио 1954. године (прва пјесма и приповијетка). Сарађивао је у више од шездесет гласила у текућим публикацијама и добио више од четрдесет награда за текстове различитог жанра. Од посебних издања награђене су му књиге прозе наградом “Тамил Сирајић” и “Ступови” и књиге поезије наградом “Блажо Шћепановић”.

Заступљен је у читанкама и бројним антологијама.

Приповијетке су му превођене на њемачки, чешки, украјински и бјелоруски језик.

Бави се превођењем са руског и украјинског језика. У засебним књигама објавио је дјела Анвера Бикчентајева, Владимира Мајаковског, Аркадија Кулешова, Назима Хикмета, Антона Чехова, Ане Ахматове, Николаја Гумиљова, Андреја Платонова, Дмитра Павличка, Бориса Олијника и Антологију украјинске поезије. У периодичним издањима објавио је преводе Аркадија Аверченка, Михаила Зошченка, Јевгенија Јевтушенка, Андреја Вознесенског, Бориса Пастернака, Игора Северјањина, Максима Риљског и других. Антологија руског хумора “Москварење” објављена му је 1997.

године.

Аутор је антологије текстова о Лиму *Лимотис* (1987). Приредио је избор из стваралаштва Вукајла Кукаља (1964).



Мр Васо Поповић,
истраживач сарадник
у Институту за
земљиште, Београд

Рођен је 1937. године у Будимљи код Берана. Гимназију је завршио у Иванграду, а студије на Пољопривредном и Шумарском факултету у Београду (Одсек за заштиту земљишта и мелиорације). Магистарске студије завршио је на Шумарском факултету 1979. године са радом *Студија савременог антиерозионог уређења горњег тока Лима*.

По завршеним студијама био је шеф одјељења за мелиорацију зељишта у Земљорадничкој задрузи Будимља. У Водној заједници у Иванграду био је референт за заштиту земљишта и мелиорације, а затим шеф њене техничке службе. Од 1973. године био је директор Водопривредне организације у Неготину, а од 1982. радио је у Институту за биљну производњу у Пећи, све до 1992, као сарадник у области мелиорације и заштите земљишта од ерозије. Сада је у Институту за земљиште у Београду истраживач-сарадник у области ерозије и мелиорације.

У досадашњем раду решавао је проблеме у области пољопривреде, шумарства и водопривреде на подручју горњег тока Лима, одводњавања Неготинске низије, уређења хидромелиорационог система Радоњић, ХМС Сува Река, као и мелиорације Жабарске долине.

Објавио је преко шездесет научних радова (сам или као коаутор), као и двије монографије из области пољопривреде и физике земљишта.

Пријавио је докторску дисертацију из области уређења хидроморфних земљишта Жабарске долине.

Ожењен је и има троје дјеце.



Турбјеви ступови код Берана

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Бојина Радевић,
хирург, Институт за
кардиоваскуларне болести
“Дедиње”, Београд**

Бојина Радевић је рођен 23. 8.1938. године у Беранама. Реалну гимназију је завршио у родном граду 1957. године. Медицински факултет у Београду завршио је 1962. године и стекао звање доктора медицине.

Приправнички стаж обавио је у болницама у Беранама и Подгорици и на Медицинском факултету у Београду.

Од 1965. до 1970. године био је клинички лекар и специјализирано општу хирургију у болници у Беранама, Медицинском центру у Тузли и на Војномедицинској академији у Београду.

Завршни испит из опште хирургије дао је 1970. године на Војномедицинској академији у Београду.

Специјализацију из области кардиоваскуларне хирургије завршио је на Институту клиничке и експерименталне медицине у Прагу (двје године).

У периоду од 1988. до 1990. године усавршавао се из области васкуларне хирургије и трансплатације органа на Оксфорду и у Лондону. Своје даље усавршавање наставио је у Хјустону из области кардиоваскуларне хирургије од 1989. до 1990. године, а на Медицинском факултету и клиникама у Хановеру радио је на трансплатацији органа 1995. године.

Бојина Радевић је учествовао у многим истраживачким пројектима: 1975-1977 – Значај протока за реконструкцију крвних судова, ИКЕМ, Праг; 1986, 1990 – Prostaglandin/Порprost, европски пројекат са Шерингом; 1975-1977 – докторска дисертација, *Утицај протока на промене и дугорочну прогнозу аутовенског бајнаса у артеријском систему*, одбрањена 1977. на Медицинском факултету у Сарајеву; 1994, 1995 – Експериментална трансплатација јетре, ВМА Београд; 1994, 1995 – Пројекат Института за КВБ “Дедиње”, ИКВБ “Дедиње”; 1994 – Трансплатација органа – јетра, срце, панкреас, црево, ИКВБ “Дедиње”.

Бојина Радевић је био хирург на Хируршкој клиници у Тузли од 1967. до 1993. и на Институту за кардиоваскуларне болести “Дедиње” у Београду од 1993. Од 1978. до 1993. године био је професор Универзитета на Медицинском факултету и на Хируршкој клиници у Тузли.

У својој професионалној каријери добио је низ диплома: 1962 – диплому Медицинског факултета; 1970 – диплому специјализације опште хирургије; 1976 – диплому специјализације васкуларне хирургије; 1977 – диплому о одбрани докторске дисертације.

Поред ових диплома, добио је и многа признања, као што су сљедећа: 1978 – одлука о избору за ванредног професора на Медицинском факултету у Тузли; 1980 – одлука о избору за начелника Хируршке службе, односно Клинике КМЦ Тузла; 1981 – одлука о избору за руководиоца Хируршке катедре на МФ Тузла; 1985 – одлука о избору у звање редовног професора за предмет Хирургија са ратном хирургијом МФ Тузла; 1989 – одлука о именовању за декана Медицинског факултета у Тузли; 1991 – одлука о именовању за декана Медицинског факултета у Тузли, други мандат; 1993 – решење о избору за главног хирурга клинике “Дедиње”; 1995 – решење за избор начелника службе за трансплатацију органа; 1996 – решење о именовању и постављењу за управника Клинике за хирургију ИКВБ “Дедиње”.

Члан је многих удружења, као нпр.: Српског лекарског друштва; Хируршке секције СЛД; Интернационалног удружења ангиолога; Европског удружења за трансплатацију јетре.

Области којима се Радевић посебно бави и за које су везана његова интересовања: васкуларна хирургија, трансплатација органа, хирургија јетре и хирургија панкреаса.

Објавио је (као аутор и коаутор) преко двјеста научних и стручних радова, три књиге као аутор и пет као коаутор.



**Проф. др
Вучина Раичевић,
професор руског језика,
Машински факултет,
Београд**

Рођен је 15. марта 1945. године у Праћевцу код Берана. Основну школу учио је у свом родном мјесту и у Лубницама, а гимназију у Беранама.

Године 1970. дипломирао је на Филолошком факултету у Београду на Групи за руски језик и књижевност. По завршетку студија запослио се у Гимназији у Старој Пазови као професор руског језика и књижевности, гдје је провео највећи дио свог радног вијека. Поред гимназије, предавао је и у школама различитог типа (основној, економској, техничкој и др.). Једно вријеме (1985. до 1993) био је и директор основне школе (у Војки) и Старопазовачке гимназије.

Од почетка 1996. године ради на Машинском факултету у Београду, гдје предаје руски језик струке.

Постдипломске студије завршио је 1990. на Филолошком факултету у Београду на смјеру Примењена лингвистика и методике наставе. Магистарску тезу писао је и одбранио под насловом *Културолошки и лингвокултуролошки аспект у уџбеницима руског језика за средње усмјерено образовање*. На истом, Филолошком, факултету у Београду-1996. године одбранио је докторску дисертацију под насловом *Тематска условљеност лексике у уџбеницима руског језика и њена семантизација у наставној пракси (теоријске основе)*.

У својој наставничкој и педагошкој пракси, поред индивидуалног стручног усавршавања и праћења научно-стручне литературе, активно је учествовао на бројним стручним и научним скуповима – семинарима, курсевима, симпозијумима и конгресима у земљи и иностранству, на којима је често иступао с рефератима и саопштењима.

Поред осталог, 1979. године боравио је у Лењинграду (Санкт-Петербургу), гдје је на Херценовом институту завршио курс стручног усавршавања. Учесник је два међународна конгреса, у организацији Међународне асоцијације наставника руског језика и књижевности (МАПРЈАЛ), у Будимпешти 1986. и Москви 1990. године, и то са рефератима. Учествовао је и на два вишедневна међународна симпозијума од 8. до 10. октобра 1996. и од 1. до 5. јуна 1998. године у Београду, на којима је поднио реферате из области лингвометодике.

Објавио је близу педесет стручних и научних радова и приказа у стручним, педагошким и другим часописима и зборницима у земљи и иностранству. Коаутор је и три уџбеника руског језика, за I, III и IV разред средње школе, чији је издавач Завод за уџбенике и наставна средства Београд.

У оквиру стручних интересовања др Раичевића посебно мјесто заузимају проблеми и питања наставе лексике и лингвокултуролошки аспект наставе страног (руског) језика на свим нивоима учења, другим ријечима, закупају га питања са подручја лингводидактике и методике наставе страног језика.

За свој наставни/педагошки рад и активности више пута је похваљиван и награђиван. Добитник је Плакете “Светлост” (1982) Културно-просвјетне заједнице СО Стара Пазова, за изузетне резултате у области културе и просвјете, и Захвалнице (1992) Славистичког друштва Србије, за значајне резултате у настави словенских језика и књижевности и за посебно испољене активности у раду Друштва.

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Радослав Рајовић,
пуковник ЈНА у
пензији, Београд

Рођен је 1935. године у Барама Краљским. Завршио је гимназију, Интенданску војну академију и Командноштабну академију копнене војске. Уз рад је завршио три године Економског факултета и Школу страних језика (руски и француски).

Службовао је у Пироту, Београду и Книну (за вријеме рата од 1991. до 1992). Прошао је дужности на свим командним степенима и израстао у врсног старешину своје службе, са највишим службеним оценама. Значајан успјех постигао је у војнонаучном и истраживачком раду, којим се бавио уз редовне дужности, а посебно једну деценију на пољу заштите артикала хране путем амбалаже и паковања у ратним и мирнодопским условима, као и проналажењем, испитивањем и снабдијевањем водом за пиће и друге потребе у екстремним - ратним условима. Био је управник интенданске базе Београд и начелник интенданске службе Команде одбране града Београда, гдје је унапредио систем руковођења и командовања своје службе.

За наведене заслуге више пута је похваљиван, награђиван и одликован Орденом рада са златним вијенцем и унапређен у чин пуковника.

Изузетно напоран и непрекидан рад на функционалним дужностима трошио је више него нормално његову животну енергију, због чега је 1991. године отишао у инвалидску пензију.

Био је добровољац у Војсци Републике Српске Крајине од 7. новембра 1991. до 14. априла 1993. године, гдје је успјешно вршио дужност помоћника команданта за позадину Главног штаба територијалне одбране РСК у њеном формирању и успјешном вођењу борбених дејстава до доласка снага ОУН, због чега је унапријеђен у чин генерал-мајора Војске РСК.

Живи као пензионер у Београду.

Активан је у раду хуманитарних организација, у првом реду Црвеног крста, и вишегодишњи је давалац крви.

Има сина љекара на ВМА.



Видак Рајовић,
професор историје у
пензији, Подгорица

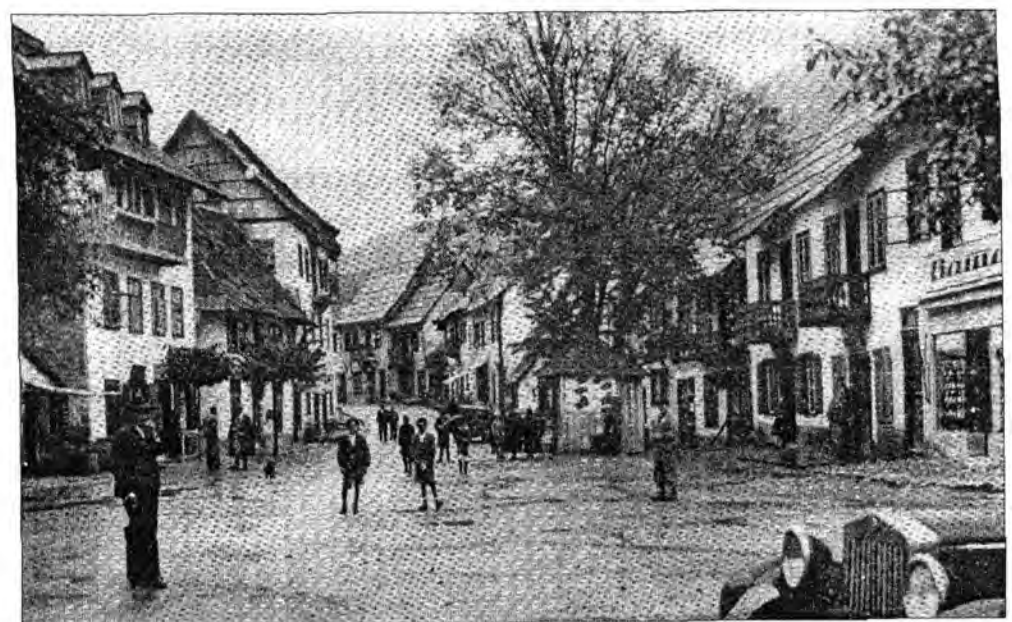
Рођен је 1927. године (отац Томица) у Краљима, код Андријевице. Завршио је учитељску школу и историју на Вишој педагошкој школи а затим Групу за историју и географију на Филозофском факултету у Сарајеву. Апсолвирао је и постдипломске студије из исте области.

Службу је почео као учитељ, а затим је био наставник и професор. Био је и на руководећим дужностима: управитељ четвороразредне основне школе (1947) у Двору на Уни, инспектор за образовање (1950) у Босанском Новом, директор осмогодишње школе (1956. и 1962) и директор школе КПЈ при Радничком универзитету (1960) у истом граду, савјетник за разредну наставу и савјетник за предметну наставу из своје струке и, на крају, директор Педагошког завода (девет година) у Беранама. Од 1961. године до пензионисања (1987) био је уредник за уџбенике историје при Републичком заводу за унапређење школства Црне Горе. Непрекидно се ангажовао у органима и организацијама од општег друштвеног интереса.

Објавио је књиге *Гњили поток и Трешњевик* (1995), *Црногорци у Данској* (1997) и *Вријеме и људи* (1999) и више чланака у Политици, Побједи, Јустици и Европским новостима.

За резултате свога рада више пута је награђиван и одликован је Орденом рада и Орденом заслуга за народ.

Живи као пензионер у Подгорици, и истиче се писањем о људима који су задужили свој крај.



Андријевица

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Светозар Стијовић,**
лингвист, научни савјетник у
Српској академији наука и
уметности, предсједник
Удружења Васојевића, Београд

Рођен је 22. фебруара 1939. године у Љумбарди код Дечана (отац Милун, мајка Милена, од Ракочевића), а у Метохију су му дошли дјед Ново и отац са Сеоца код Андријевице. Основну школу је учио у родном мјесту и оближњем селу Рзнићу, а гимназију у Пећи и Суботици. Филозофски факултет (Група за руски језик и књижевност) завршио је у Новом Саду, а магистрирао и докторирао на Филолошком факултету у Београду.

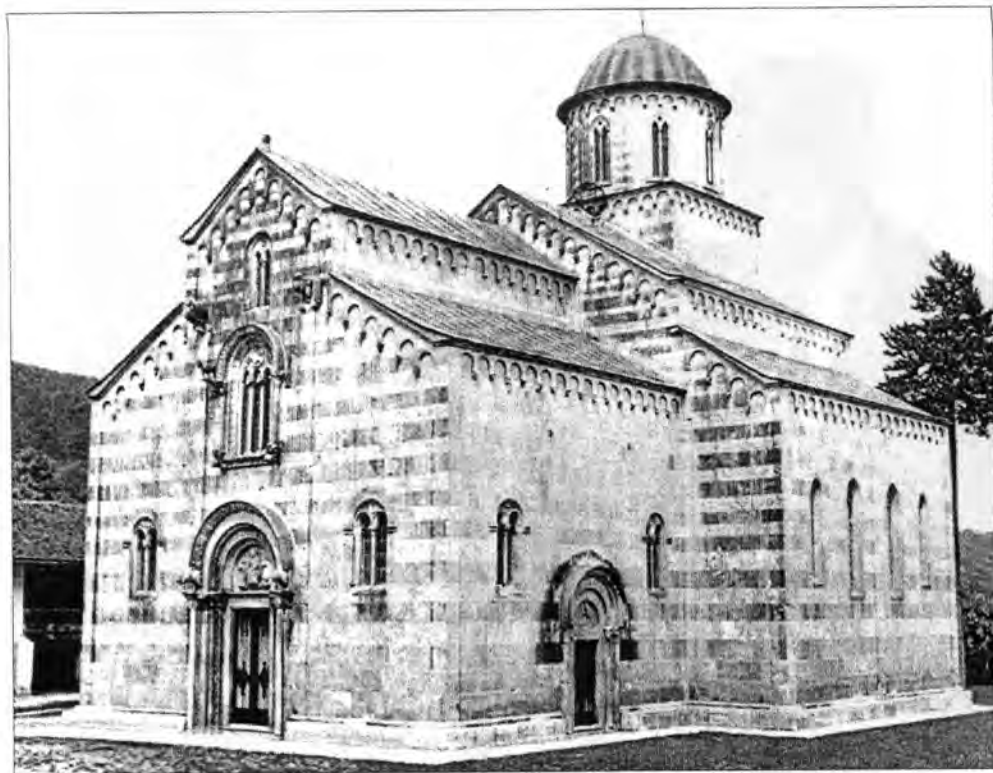
Од 1960. до 1965. године радио је у Суботици (у предузећима "Солид" и "Динамо"), у почетку као физички радник, а затим као службеник, приватно завршавајући гимназију, а послије као саобраћајни милиционер (од 1965. до 1968) и сарадник Матице српске на изради "Руско-српскохрватске књижевне библиографије 1914-1941" (од 1968. до 1970), завршавајући факултет. Од почетка 1971. до краја 1976. године био је професор руског језика у Школском медицинском центру у Новом Саду, а од 1. јануара 1977. до 31. јануара 1983. асистент у Институту за српскохрватски језик у Београду, гдје је сарађивао на изради *Речника српскохрватског књижевног и народног језика* Српске академије наука и уметности и издавању институтских научних часописа. Од 1. фебруара 1983. године ради у Српској академији наука и уметности (до 30. маја 1991. године као истраживач сарадник, од тада до 22. фебруара 1999. као виши научни сарадник, а од 23. фебруара као научни савјетник).

Бави се историјом српског књижевног језика и ономастиком и објавио је преко двјеста научних и стручних радова и осталих прилога.

Учествовао је с рефератима на више домаћих и међународних научних скупова. Такође је држао јавна предавања или учествовао у представљањима књига или у разговорима на разне језичке и културолошке теме у Београду, Новом Саду, Приштини, Пећи, Призрену, Нишу, Крагујевцу, Андријевици, Беранама, Подгорици, Бањалуци и многим другим градовима.

Био је члан више организационих одбора научних скупова и члан уређивачких одбора одговарајућих и других зборника.

Члан је редакције "Ономатолошких прилога" (Српска академија наука и уметности), "Јужнословенског филолога" (Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик Српске академије наука и уметности), "Вардарског зборника" (Српска академија наука и уметности), "Дана српског духовног преображења" (издаје истоимена културна манифестација, са седиштем у Деспотовцу), "Суботичких лингвистичких скупова" (Градска библиотека у Суботици, Народна библиотека Србије и Институт за српски језик САНУ), "Задужбине" (издаје "Вукова задужбина") и "Српског наслеђа" (издаје "Глас", Београд) и главни и одговорни уредник "Гласа Васојевића".



Манастир Високи Дечани

Члан је четири одбора Српске академије наука и уметности (Одбора за ономастику, Старословенског одбора, Вардарског одбора и Међудолењског одбора за проучавање Косова и Метохије) и члан Матице српске.

Од љетњег семестра 1994. године ванредни је професор Филозофског факултета у Нишу, гдје предаје упоредну граматику словенских језика, а од зимског семестра те године и Филолошког факултета у Приштини, гдје од почетка предаје овај предмет, а од зимског семестра 1997. и старословенски језик (што истовремено слушају студенти историје приштинског Филозофског факултета), као и технику научног рада постдипломцима.

Био је члан комисија за оцјену подобности тема и оцјену магистарских и докторских дисертација.

Експерт је Савезног министарства за развој, науку и животну средину за историју српског књижевног језика и ономастику.

За књигу *Славенизми у Његошевим песничким делима* добио је од Радио-Телевизије Србије (1. октобра 1993) "годишњу награду за дело које доприноси унапређењу културе говора у програмима Радија и Телевизије".

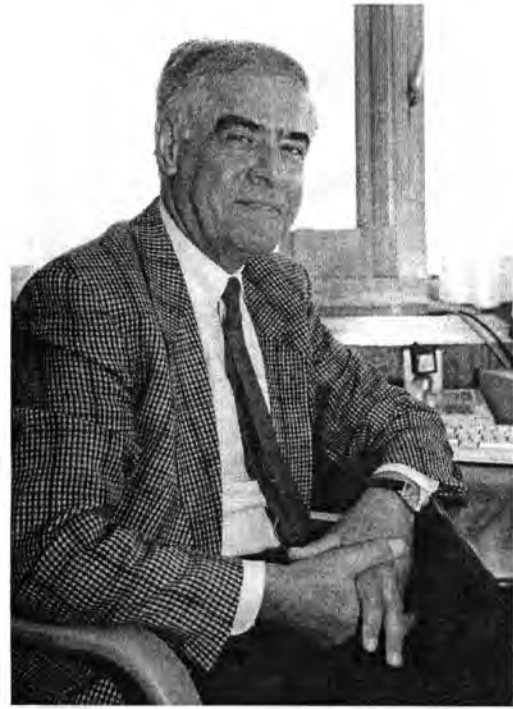
Говори руски, а служи се осталим словенским језицима и француским.

Ожењен је (супруга Рада, лингвист) и има три сина и кћерку: Дужана, Милуна, Милоша и Миру.



Јеловица, Мрче поље

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Мирослав Стојановић,
новинар листа "Политика"
и публициста, Београд

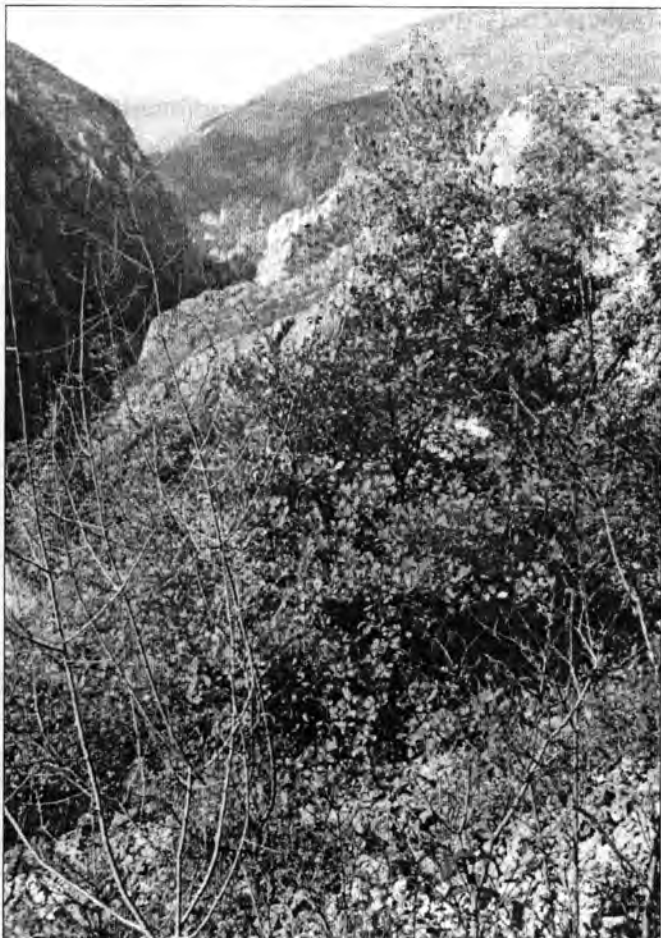
Рођен је 1941. године у Трешњеви код Андријевице.

Гимназију је завршио у Иванграду. Дипломирао је на Филолошком факултету у Београду на Групи за југословенску и свјетску књижевност.

Радио је кратко као професор књижевности (од 1964. до 1966). Од 1967. непрекидно је у "Политики", гдје је прошао пут од сарадника и замјеника главног уредника. Био је стални дописник "Политике" из Њемачке од 1985. до 1991. и од 1992. до 1996. Сада је спољнополитички коментатор листа "Политика".

Сарађивао је у најзначајнијим југословенским листовима и недељницима. Добитник је више награда и признања, између осталог награде "21. јул" града Иванграда, велике "Политикине" награде за успјешно извјештавање из Њемачке и награде за животно дјело Удружења новинара Србије.

Аутор је више публицистичких радова, између осталог књиге *Рушење једног света - Пад Берлинског зида*.



Јеловица;
Крш од шкале



Димитрије Томовић,
генерални директор
Ортопедског предузећа
"Рудо" у пензији, Београд

Рођен је 5.11.1993. године у Лијевој Ријеци, од оца Васа и мајке Феме, рођене Вујошевић, из Орахова (Кучи). Основну школу завршио је у родном мјесту, три разреда гимназије у Андријевици, а Вишу реалну гимназију у Титограду. Економски факултет завршио је у Београду.

Живи у Београду од 1954. године. Запослио се у социјалном осигурању 1956, гдје је радио све до 1973. Обављао је послове референта, ревизора и начелника службе уговарања здравствене заштите са здравственим установама са подручја Београда.

Од 1973. до 1976. био је запослен у Клиничкој болници града Београда, на радном мјесту помоћника директора.

У Ортопедском предузећу "Рудо" Београд радио је као директор предузећа 22 године (у периоду од 1976. до 1998. године ортопедско предузеће "Рудо" је снабдијевало ортопедским помагалима већи дио Југославије, а од распада Југославије је, преко својих погона у Подгорици и Требињу, дјелатност развило на подручју данашње Југославије и у Херцеговини). Пензионисан је 1998, али активно ради у фирми "Темпокоп".

Члан је Rotary Club-а Београд у оквиру Rotary Internacionale, чији је био предсједник у периоду 1996/1997 године. Сада је у истом клубу предсједник комисије за хуманитарну активност. Члан је Предсједништва Југословенског покрета Црногораца и предсједник Подружнице Покрета за Савски Венац, Врачар, Вождовац, Чукарицу, Раковицу, Лазаревац и Младеновац.

Ожењен је (супруга Оливера) и има двоје дјеце, сина Ненада и кћерку Драгану (Ненад је рођен 1967. и власник је предузећа "Темпокоп", које се бави трговином на велико и мало, а Драгана 1976, дипломирала је на Економском факултету у Београду).

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Влајко Тулафић,
новинар и публициста,
Београд

Рођен је 18. јануара 1957. године у Лугама код Андријевице. Завршио је Беранску гимназију и дипломирао на Филозофском факултету (Група за општу књижевност и теорију књижевности) у Београду.

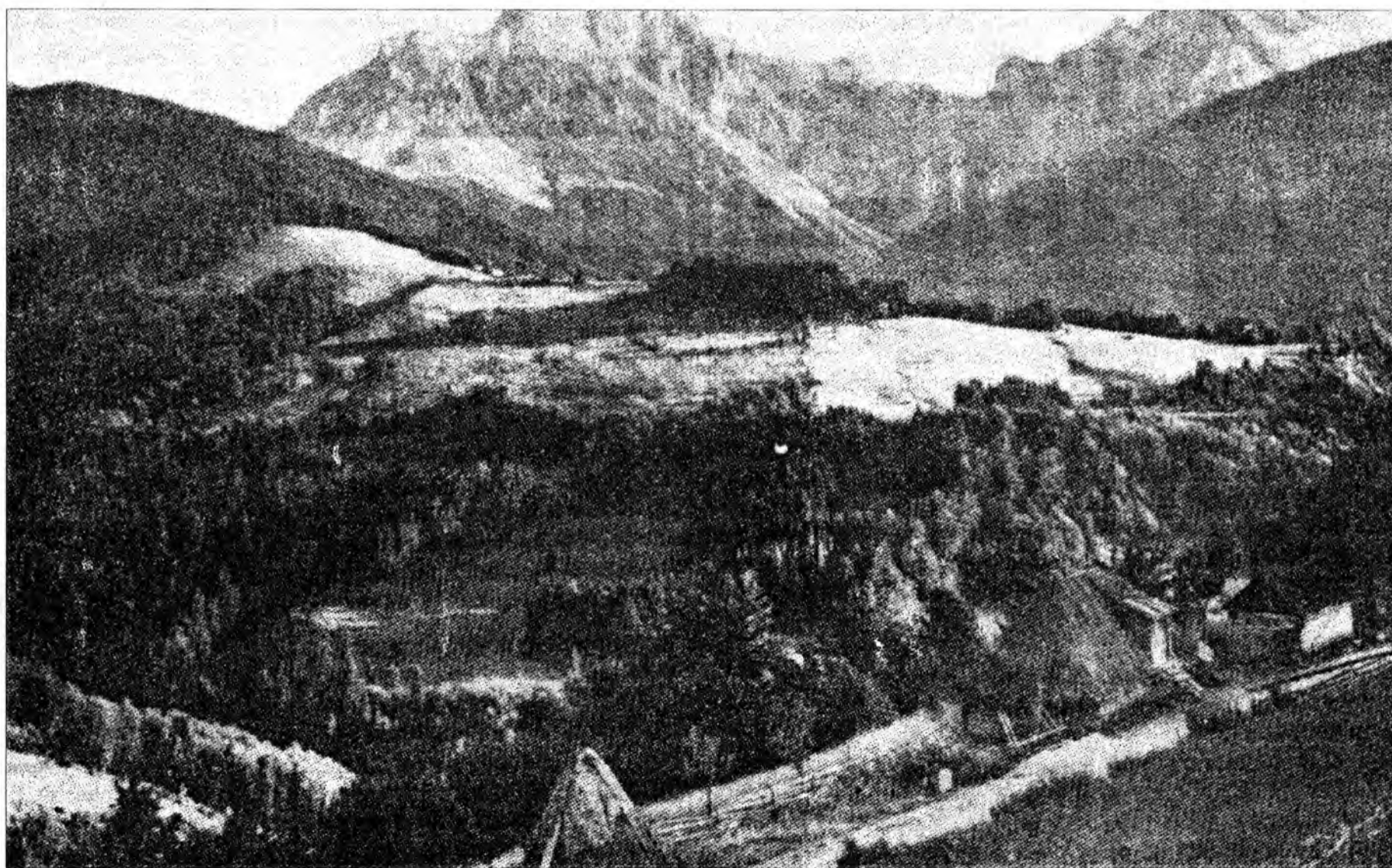
Од 1985. године професионално се бави новинарством. До почетка 1991. године био је новинар листа "Слобода" у Беранама, када је изабран за директора Информативног центра Беране. На тој дужности био је до октобра 1998. године.

Осим новинарства бави се и књижевним радом. Објавио је збирку пјесама *Проклетије* ("Ободско слово" 1995) и приредио за штампу неколико књига које је издао Информативни центар Беране.

Члан је Удружења новинара Црне Горе и Удружења књижевника Црне Горе и ради у Редакцији часописа "Токови".



Споменик ратницима из 1912—1918, на Књажевицу



Трешњевик и Комови

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



Момчило М. Цемовић,
дипломирани економиста,
предсједник Владе Републике
Црне Горе, Београд

Рођен је 1928. године у Бучу код Берана, гдје је завршио основну и средњу школу, а студирао је економију у Загребу и у Београду, гдје је и дипломирао.

Још као дјечак активно се укључио у НОП и касније, као члан СКОЈ-а, у друштвенополитички живот. Још као средњошколац примљен је у СКЈ и био у његовим најужим руководствима на факултету, а касније у општини и Републици. Био је члан предсјднштва Сталне конференције градова Југославије и предсједник Удружења банака Југославије. Као омладинац, и касније, допринио је развоју спорта и налазио се на челу неких спортских клубова у Иванграду и Кошаркашког клуба у Београду. Био је фудбалски судија и почасни предсједник европског стрелачког првенства. На двије савезне и на једној локалној радној акцији проглашен је за ударника (аутопут Братство-јединство, пруга Добој-Бања Лука и пут Беране-Рожаје).

Почео је као приправник у реферату за планирање иванградског среза, а нешто касније био је комерцијални директор предузећа "Инпред" и "Лим", да би двије године касније био именован за директора Завода за план среза Иванград, који је тада (1956. и 1957. године) укључивао садашње општине Беране, Бијело Поље, Мојковац, Рожаје, Андријевицу и Плав. Са укидањем тих великих срезова у Црној Гори именован је за начелника за привреду општине Иванград и после краћег времена за генералног директора КИД "Лим" у Иванграду, а након три године изабран је за предсједника општине Иванград, тада најмлађег предсједника општине у Црној Гори. Заједно на свим пословима у Беранама Цемовић је био преко тринаест година, а онда је премјештен у Титоград за генералног директора Привредне банке Црне Горе (касније Инвестиционе банке Титоград), гдје је остао шест година, након чега је изабран за члана Савезне владе. У њој је био два мандата, први без ресора, а у другом је био савезни секретар за финансије. Почетком 1978. године изабран је за предсједника Црногорске владе, на којој функцији је остао до 1982. године, чиме се практично завршава његов активан и динамичан радни вијек. Посљедње године радног вијека провео је као делегат у Делегацији Црне Горе у Скупштини СФРЈ и савезним фондовима за развој, гдје је, на свој захтјев, пензионисан (са скоро педесет година радног стажа).

Као савезни министар за финансије представљао је Југославију у разним међународним финансијским организацијама и био шеф више државних делегација на разним међународним скуповима, међу којима су најважнији годишње скупштине Свјетске банке и Међународног

монетарног фонда, Привременог комитета и Комитета за развој, Групе 24, Латиноамеричке банке, банке СЕВ-а, Афричког фонда за развој итд. Предводио је југословенске делегације у преговорима о финансијској сарадњи са Јапаном, САД и другим. Био је предсједник југословенског дијела мјешовитих комитета за сарадњу са Замбијом, Танзанијом, Угандом и Норвешком.

Упоредо са извршавањем својих радних обавеза Цемовић је објавио више од двије стотине стручних и других прилога. Аутор је стручних књига *Нови обрачунски систем и систем плаћања*, *Нови девизни систем*, *Како, зашто и колико смо се задужили*, затим монографија *Сељачка самопомоћ и друштвено економски услови у беранском срезу*, *Васојевићи јуче и данас* и *Преци и потомци*. Цемовић је један од познавалаца личности и дјела Милована Ђиласа. Написао је и објавио књиге *Ђиласови одговори* и *Тајна суђења Миловану Ђиласу*. Био је координатор Уређивачког одбора и коаутор Зборника *Милован Ђилас*.

Кад се налазио на челу Издавачког савјета Удружења Васојевића објављена су два капитална дјела: *Васојевићи* Марка Цемовића и *Библиографија о Васојевићима* Добрила Аранитовића, као и монографија Ђока Пајковића *Ратна свједочења*.

Носилац је неколико домаћих и једног страног одликовања и преко четрдесет плакета, које су му додијелене од стране бројних друштвених и привредних организација. Међу њима је и један број иностраних. Посебно мјесто у његовој колекцији добијених плакета свакако је плакета Уједињених нација.

Служи се енглеским језиком.

Говорећи о својој биографији, Цемовић каже: *Никада се све не каже, јер тешко је на парчету папира препричати читав живот. Обично се све завршава набрајањем нечега што више личи на статистику, а живот је нешто друго. Гледајући уназад мислим да сам имао среће. Радио сам у Беранама кад су доживјеле препород, пало ми је у дужност да шездесетих година реформишем црногорско банкарство и учествујем у стварању услова за изградњу бројних и важних објеката у Црној Гори, био сам у југословенској влади која је сматрана успјешном, а у Црној Гори већи дио својих активности на мјесту предсједника Владе посветио сам санацији посљедица од земљотреса.*



Хотел Беране

ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ ПРЕДСЈЕДНИШТВА УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА



**Проф. др
Бранислав Шошкић,
Председник Научног друштва
економиста Југославије, редовни
члан Црногорске академије наука и
умјетности, Београд**

Академик др Бранислав Шошкић, председник Научног друштва економиста Југославије (НДЕЈ), редовни члан Црногорске академије наука и умјетности (ЦАНУ, од њеног оснивања 1973), Европске академије наука и уметности (од 1992), Југословенске академије економских наука (ЈАЕН од њеног оснивања 1997) и Научног друштва Србије (од њеног оснивања 1969), председник Одбора за економске науке ЦАНУ и директор за економске студије Европског центра за мир и развој (ЕЦПД) Универзитета за мир Уједињених нација. Раније (два мандата) декан Економског факултета у Београду, директор (његовог) Института за економска истраживања (од оснивања, прије 20 година) и председник: ЦАНУ (два мандата), Председништва (и Савјета) академија наука и умјетности СФР Југославије, Југословенске комисије за УНЕСКО и Савјета *Енциклопедије Црне Горе*. Био је такође члан и председник Председништва Црне Горе.

Рођен је 19. новембра 1922. у Гусињу (од оца Васе и мајке Вукане). Основну школу и ниже разреде гимназије завршио је у Новом Пазару, а матурирао (1940) у Беранама (са одличним успјехом). Још као гимназијалац постао је члан СКОЈ-а. Студије је започео 1940/41. на Београдском универзитету. Учесник је НОР-а (од 1941). Хапшен је и интерниран у логоре Албаније. Био је руководиолац СКОЈ-а и председник Народне омладине среза Беране. Члан је СКЈ од 1943. године. Као политички комесар батаљона, учествовао је у ослобађању Београда; био је секретар СКОЈ-а дивизије, замјеник политкомесара бригаде итд.

Студирао је (од 1947/48) и дипломирао на Економском факултету у Београду (1951), након чега је, на захтјев Београдског универзитета и Министарства просвјете, као најбољи дипломирани студент (преведен, као мајор ЈНА, у резерву) изабран за докторанда, а потом асистента (1952); докторирао је 1954, за доцента изабран 1955, за ванредног 1960. и за редовног професора 1965. на предмету економске доктрине односно развој и савремена економска мисао и (последипломском) запосљеност и стабилизација.

Двије године (1955-57) провео је на постдокторском усавршавању на универзитетима у Великој Британији, а једну (1962-63) у САД. Више пута је био професор по позиву на страним универзитетима, највише у САД. Био је гост страних академија наука (СССР и других) и универзитетта, гдје је држао предавања. Поднио је велики број научних реферата и саопштења на научним скуповима у иностранству (Париз, Њујорк, Москва, Берлин, Женева, Лењинград, Пекинг и многи други градови).

На Економском факултету и Универзитету у Београду био је, поред осталог, шеф катедре, председник Вијећа последиједипломских студија, председник Савјета и декан Факултета (два мандата 1964-65; 1965-67), председник Савјета Универзитетског међународног центра за друштвене науке.

Био је директор Института за економска истраживања у Београду (од оснивања 1961. до 1984), члан економских савјета Србије и Црне Горе, Савезног економског савјета (два мандата), Међународног комитета за изучавање савременог капитализма и економске теорије, Управног одбора научне секције Савеза економиста Југославије, научни савјетник Научног друштва Србије (од оснивања 1969), члан Матичарске комисије за избор првих чланова Друштва за науку и умјетност Црне Горе, члан редакције наших и међународних часописа, зборника и енциклопедија, члан Савезне комисије за израду Дугорочног програма економске стабилизације (1981-1983), члан Савезне стабилизационе комисије (1983-1986), председник Црногорске академије наука и умјетности (два мандата, 1981-1983, 1983-1985), председник Међуакадемијског одбора за економске науке и председник Председништва и Савјета академија наука и умјетности СФРЈ (1981-1984).

Обављао је, уз то, многе истакнуте јавне функције. Био је посланик Савезне скупштине и предједник Одбора за високо школство и Одбора за образовање Просвјетно-културног вијећа (у два мандата, 1966-1970, 1970-1975), председник Републичке заједнице образовања СР Србије (1967-1970), председник Савјета "Енциклопедије Црне Горе", председник Југословенске комисије за УНЕСКО, члан (1984-1985) и председник Председништва СР Црне Горе (1985-1986).

Сада је редовни члан (од оснивања, 1961) и председник Научног друштва економиста Југославије, члан Научног вијећа савјетника Америчког биографског института, Европске економске асоцијације, редовни члан Научног друштва Србије (од оснивања, 1973) и председник Одбора за економске науке ЦАНУ, члан савјета и редакције више наших и међународних часописа, директор економских студија Европског центра за мир и развој Универзитета за мир Уједињених нација, редовни члан Југословенске академије економских наука (од њеног оснивања, 1977) и редовни члан Европске академије наука и умјетности (од 1992).

Објавио је преко 300 научних и стручних радова, књига, монографија, студија и уџбеника и др. на нашим и страним језицима (енглески, француски, руски, шпански, њемачки, италијански, чешки, пољски, бугарски, албански).

Редактор је, писац предговора и коаутор великог броја зборника са наших и међународних научних скупова у организацији Научног друштва економиста Југославије, Економског факултета и Универзитета у Београду, Црногорске (ЦАНУ) и осталих академија наука и умјетности и других. ЦАНУ је, њему у част, припремила и објавила јубиларни зборник "Научна мисао академика Бранислава Шошкића" (Подгорица, ЦАНУ, 1994).

Селективна и потпунија библиографија му је објављена у спомен књигама Економског факултета Универзитета у Београду за 1967, 1977, 1987. и 1997. годину, Црногорске академије наука и умјетности за 1983, 1993. и 1998. годину, Научног друштва Србије за 1989. и 1999. годину, као и у (горе наведеним) нашим и међународним енциклопедијама и лексиконима.

Добитник је повеље (1967) и повеље и плакете (1977) Економског факултета у Београду и повеље (1980) у Крагујевцу, плакете Коларчевог народног универзитета (1977), захвалнице Савеза економиста Србије (1979) и Југославије (1982), награде Београдског универзитета за најбоље универзитетске уџбенике (1970), Октобарске награде Београда за најбоља достигнућа у области науке (1971), Тринаестојулске награде за најбоља научна остварења (1977), награде АВНОЈ-а за стваралаштво и рад од општег значаја за развитац Југославије у области економских наука (1984).

Ушао је у наше и неке стране енциклопедије.

Одликован је са више ратних и мирнодопских одликовања: Медаља за храброст, Орден за храброст, Орден заслуга за народ, Орден Републике са сребрним венцем (1965), Орден рада са црвеном заставом (1978), Орден Републике са златним венцем (1986), као и неких иностраних.



Кућа породице Шошкић у Беранама: Бранислав, Будислав, Лепосава и Горица са родитељима Васом и Вуканом (снимак из 1940)

Међутим, финансирање извоза па кредит у овом периоду је тешко изводљиво, јер држава у сарадњи са банкама и предузећима није до сада основала такву институцију нити пак организацију за осигурање и реосигурање извозних послова на кредит.

Што се тиче политике курса динара стручна мишљења су различита и много зависна од укупне економске ситуације и стања девизних резерви земље. Светска искуства указују да у земљама нашег степена развијености често су се примењивали валутни одбор или контролисани флукуирајући курс. Али, то важи за нормалну економску сарадњу са светом, коју ми сада немамо услед окованости санкцијама Европске Уније и САД и замрзнутих или нерегулисаних односа са међународним економским и финансијским институцијама.

Посебно истичемо, да СР Југославија посебну пажњу треба да посвети развоју сектора услуга, а у првом реду развоју свих врста саобраћаја: железничког, друмског, авионског, речног и морског, као и развоју туризма, због изузетних компаративних предности. Прилив од извоза услуга остварује веома висок нето извозни ефекат, а укупан извоз од услуга може да превазиђе укупан робни извоз.

Проф др Миодраг ЗЕЧЕВИЋ

Привредни препород је гаранција опстанка и живљења Васојевића

Привредни развој и висок животни стандард људи најбољи су показатељ ефикасности и ваљаности одређеног система друштвених односа. Задовољење егзистенцијалних потреба свих људи представља минималан захтјев који треба испунити да би се часно и поштено служило свом народу и уопште, цјелокупном људском роду.

Привредни колапс и животни стандард испод егзистенцијалног минимума основни је сигнал и последња опомена за промјене, које морају створити услове за привредни препород и бољи живот.

А какав је сигнал и опомена привредни крах у Васојевићком крају и да ли су ови предјели препуни богатства и људи са природним даром и способностима, заслужили живот без перспективе, који је из дана у дан у материјалном погледу све биједнији и неподношљивији.

Код год да је походио Васојевиће нијесу му промакли гордост и поштење ових људи, њихов истанчан осјећај према госту и саговорнику, чазбеност и марљивост.

Стратегија развоја

И зар су људи таквог кова и омладина таквог соја, заслужили да у потрази за хљебом и бољим животом напуштају свој родни крај? И да ли је ико свјестан да се њиховим одласком одлива највеће богатство и знатно умањује шанса овог краја да опстане и изађе из привредне голготе.

Још безброј питања може се поставити и много узрочника овакве ситуације пронаћи. Међутим, овом приликом није нам то циљ. Далеко умјесније питање је како даље и шта све предузети да би се остварио привредни препород, који је гаранција опстанка и основна претпоставка битисања на овим просторима.

Оживљавање и развој привреде, који ће бити праћени продуктивним запошљавањем, основни је циљ који треба остварити.

Међутим привредно окружење Васојевића, посматрано у оквиру Црне Горе или шире, није нимало ружичасто.

Дубока економска криза, политичке и националне подјеле, основна су карактеристика југословенског друштва. Слична ситуација је и у Црној Гори.

У таквим условима оживљавање привреде могуће је само уз огромне напоре, прије свега људи, који живе у овом крају, а затим и оних који су настањени изван њега, у земљи и иностранству.

Не смије се, међутим, занемарити ни неопходна помоћ шире друштвене заједнице, која кроз мјере економске политике мора пружити погодности за промјену привредне структуре и привредни развој овог краја. То се односи прије свега на мјере монетарно-кредитне и пореске политике и активну социјалну политику од стране државе.

Својинско реструктурирање које је омогућено системским законима велика је шанса за промјену привредне структуре и прибављање додатних средстава за развој привреде Васојевића.

Привредно-системски закони створили су могућност за примјену различитих метода трансформације својинских односа, од којих су нарочито значајни – модел додатних улагања који се може вршити кроз екстремну емисију дионица или интерну емисију дионица (радничко акционарство):

- модел продаје предузећа или дијела предузећа домаћим или страним правним лицима;
- модел заједничких улагања са домаћим или страним лицима;
- претварање дугова у трајни улог предузећа.

Поред ових могућа је и примјена других модела, као што су на примјер, фрагментација (погодна код сложених предузећа), уговори о лизингу, уговори о франшизингу итд.

На основу стручног сагледавања постојеће организационо-техничке и финансијске структуре предузећа од стране експертних тима, потребно је примјеном најподеснијих модела реструктурирати привреду и обезбједити додатна средства за развој.

Поред тога неопходно је обезбједити све услове и стимуланс за нова улагања, без обзира да ли су од стране предузећа у земљи или иностранству, руководећи се профитом (добити), као основном циљном функцијом.

Да би ова улагања имала свој пуни економски смисао мора се урадити стратегија привредног развоја Васојевићког краја, са посебним акцентом на оне дјелатности које имају компаративне предности и које су профитабилне. То су прије свега: пољопривреда и сточарство; туризам; саобраћај; шумарство.

Какве су шансе на подручју пољопривреде и сточарства, нарочито када је у питању производња здраве хране за којом вапи западноевропско тржиште, не треба доказивати.

Природне љепоте овог краја добро су знане, али да би биле у функцији привредног просперитета, морају се изградити саобраћајнице и туристички објекти са културним, спортско-рекреативним и другим садржајима.

Уништене шумске површине треба обновити не само због развоја шумарске индустрије, већ и због враћања првобитне љепоте појединим предјелима, којима је људска рука запријестила уништењем.

Не треба занемарити ни развој индустрије и осталих грана привреде, под условом да су улагања рентабилна, с тим што се треба оријентисати на стварање малих и средњих предузећа.

Објекте који загађују природну околинду не треба подизати како би овај крај задржао свој вјековни природни сјај и љепоту.

Подручје богатих људи

Најзначајнији задаци и активности Удружења биће усмјерени на оживљавање и привредни развој Васојевићког краја. Јер, нема часнијег и љепшег задатка од оног који је у функцији развитка родног краја. То је осјећај свих оних који живе изван Васојевића, а који се тамо често враћају да би оживјела прошле успомене и сјећања, да би се духовно надахнули и остали трајно оно што јесу и оно што су били.

Зато, основни правци активности Завичајног клуба на плану препорода Васојевића треба да буду:

- учешће у дефинисању и изради стратегије привредног развоја, пројекта кроз које ће се она реализовати, пројекта својинског и привредног реструктурирања итд.
- окупљање потенцијалних домаћих и страних улагача и њихово повезивање са привредницима и руководством Васојевићког краја;
- покретање иницијатива за подизање и изградњу привредних објеката, и учешће финансијској конструкцији за њихову реализацију;
- покретање акција и учешћа у финансирању обнове културно-историјских споменика, цркава и др.
- активности на подручју маркетинга, у циљу реализације производа и сулуга, а нарочито туристичке понуде како у земљи тако и у иностранству;
- организовање заједничких научних, образовних, културних и других сусрета итд.

Све ове активности Удружења биће тако организоване да буду помоћ и стимуланс напорима који су у овом крају већ присутни на плану привредног развоја и препорода. Због тога их треба само тако схватити, јер нема никаквих амбиција нити намјере да се преузму послови и задаци руководства и привредника овог краја који се већ дуже вријеме боре са разноврсним и многобројним недаћама.

Активност Удружења биће само помоћ за што успјешнију реализацију већ започетих процеса на плану привредног препорода овог краја и идеје за нове подухвате.

Вјерујемо, да ћемо заједно и сложено истрајати на овом тешком и часном послу, и кроз привредни препород, створити од Васојевића, подручје богатих људи материјално обезбједијених и сигурних. То нам мора бити једино исходиште ако се желимо приближити достојанству и слави наших предака и оправдати све оне особине, које су их кроз вјекове красиле и трајно обиљежиле.

Васојевићи у борби за српско и југословенско уједињење 1918. године

НА БРАНИКУ СЛОБОДЕ И НЕЗАВИСНОСТИ

Како су се тежње за стварањем јединствене државе у којој ће живети српски народ својевремено оствариле



НА ФОТОГРАФИЈИ - народни посланици Велике народне скупштине српског народа у Црној Гори и Подгорици 1918. године, из Беранског округа:
ПРВИ РЕД, сједе: Милош Поповић, Радосав Јоксимовић, Вукајло Девић, Мило Делевић.
ДРУГИ РЕД: Милан Поповић, Милић Даветић, Прокопије Вековић, Милосав Раичевић, Кирило Балшић, Тома Јоксимовић.
ТРЕЋИ РЕД, стоје: Александар Поповић, Александар Бојовић, Богдан Обрадовић, Никодим Цемовић, Љубомир Поповић, Никола Мићовић.

Тежња српског народа за стварањем јединствене српске државе - уједињењем Црне Горе и Србије - остварена је последице више од пет вјекова разједињености на "Великој народној скупштини српског народа у Црној Гори" одржаној у Подгорици од 11. до 13. новембра 1918. године, по старом календару.

Улога и удео васојевићких првака и народа из овог краја у овом великом историјском чину несумњиво је велика, не само због бројног учешћа, већ и због идеја и акција потеклих са овога простора.

Уједињењу су претходили народни зборови у Васојевићима на којима је идеја уједињења прихваћена са одушевленим. Први такав збор одржан је у Андријевици 23. октобра 1918. године, са којег су дан касније чланови Централног извршног одбора задужени за агитацију за уједињење, у споразуму са истакнутим васојевићким првацима, упутили програм Црногорцима.

Прваци у име народа

Проглас од 24. октобра 1918. године донијет у Андријевици који у цјелини објављујемо, потписале су 32 угледне личности из Васојевића: војвода Лакић Војводић - дивизијар, Мило Саичић - бирач, Јеврем Бакић - обласни управитељ у пензији, Зарија Вуковић - председник Обласног суда, Јанко Спасојевић - народни посланик, Вукић Р. Масловарић - школски надзорник, Јагош Радосав Вешовић - наставник, Стево Спасојевић - окружни начелник, Томица Ивановић - правник, Велимир Јојић - наставник гимназије, Милутин Радовић - судија Обласног суда, Вукајло Лабан - командир, капетан Стеван Драговић - командир Андријевичког батаљона, Рајо Лабан - артиљеријски мајор, Марко Драговић - капетан, Милосав В. Раичевић - бивши министар правде и народни посланик, Никола Ивановић, секретар Окружног начелства, протосинђил Прокопије Вековић, протојереј Јосиф Бојовић, Милан Поповић - професор биологије, Милан Поповић - управитељ основне школе у Беранама, Мило С. Саичић - секретар Министарства војног, Александар С. Поповић - председник општине беранске, Ђорђије П. Димић - општински судија, Милић Р. Даветић - срески начелник Берана, поручник Драго Делевић - командир батаљона, Јеврем Чукић - правник, Мило Делевић - председник Окружног суда, Милоња Мићовић - трговац, Вукајло Девић - учитељ, др Милован Лопичић и Јевто Поповић.

Давнашња српска жеља

БРАЋО,

Пошље трогодишњег ропства, које није било лакше српском народу но гурско од петстотина година, настала је слобода и синули су срећнији дани за цио српски народ.

Непријатеља је прогнала из наше лијепе домовине храбра српска и југословенска војска уз помоћ наших великих савезника и донијела слободу.

Српска и југословенска војска састављена од јунака из свих југословенских покрајина; из Србије, Црне Горе, Босне, Херцеговине, Далмације, Истре, Хрватске, Славоније, Бачке, Баната и Словеначке, чистећи нашу земљу од непријатеља, истиче нам на решење давнашњу идеју о јединству свих Срба, Хрвата и Словенаца у једну независну и слободну државу.

Црногорцима, као вјечитим заточеницима правде, слободе и народног јединства, пало је у дио да први прихвате ту свагдашњу народну жељу, јер су југословенски пукови прво наишли на њихово земљиште, и да први изгласају уједињење Србије и Црне Горе, као до сада ослобођених области, и тиме ударе темеље заједничкој кући Срба, Хрвата и Словенаца.

Метохија и обадвије васојевићке области прихватиле су браћу ослободиоце као своју браћу и придуржиле се њима, помогле им да ослободе овај крај од непријатеља, примиле идеју општега нашега уједињења и већ прогласиле уједињење Србије и Црне Горе.

БРАЋО ЦРНОГОРЦИ,

Позивамо и вас као своје саотаљенике да прихватите идеју народног уједињења, као што су већ то учинили сви Срби, Хрвати и Словенци, да прокламујете уједињење Србије и Црне Горе као што смо ми то учинили, и тиме испунимо давнашњу жељу и завјетни сан наших предака.

Овим бисмо показали цијелом свијету да су Црногорци исто тако први на пољу народног јединства и народних слобода, као што су били стотине година први (на) бранику независности и слободе српског народа.

Пружимо један другоме руку, заборавимо све што (је) било, прегнимо свим силама да остваримо што прије уједињење Србије и Црне Горе, нека нам буду народни интереси изнад свега, изведимо народно уједињење против свих и свакога и жигосимо као народног издајника свакога, ко би био против тога уједињења.

Живјело уједињено Српство!

Живјела Југославија!

Ко је представљао Васојевиће

Избори за Скупштину у Подгорици спроведени су према "Правилма за бирање народних посланика за велику народну скупштину" на дан 6. новембра 1918. у свим мјестима на територији Црне Горе, у границама до почетка првог свјетског рата. Васојевиће су представљали народни посланици из Андријевачког и Беранског округа.

За народне посланике из Андријевачког округа изабрани су: за каптеанију андријевачку Зарија Вуковић, председник суда у пензији и Јанко Спасојевић бивши министар; за каптеанију краљску Велимир Јојић, свршени философ и Љубомир Бакић бивши министар; за каптеанију шекуларску Саво Спасојевић, секретар министарства спољних послова и Радоје Николић геометар, за каптеанију величку Новица Поповић, учитељ и Љубомир Вуксановић адвокат; за каптеанију љворечку Божидар Томовић, студент права и Јагош Вешовић, професор; за срез плаво-гусињски Саво Пауновић, племенски капетан, Ристо Јојић, студент и Томица Ивановић, студент права; за каптеанију полимску: Марко Ђулафић, тежак и Ново Вугделић члан Државне контроле.

За Округ берански, рачунајући ту и срез бјелопољски, изабрани су за народне посланике; за срез берански Милосав Раичевић, бивши министар правде, Богдан Обрадовић, учитељ и Тома Јоксимовић, учитељ; за срез рожајски Прокопије Вековић протосинђел, Љубомир Поповић, инжењер и Никодим Цемовић, судија; за срез бјелопољски Александар Бојовић, учитељ, Кирило Балшић, свештеник и Никола Мићовић, студент права; за варош Бијело Поље Андро Станић трговац; за срез будимски: Радосав Јоксимовић, писар капетански, Милић Даветић, срески капетан и Вукајло Девић, учитељ; за срез коритски Милан Поповић, учитељ, Мило Делевић, окружни судија и Милош Поповић, учитељ; за варош Беране Александар Поповић, председник општине.

*Васојевићи изван племена***ГДЈЕ И КАКО СМО СЕ ИСЕЉАВАЛИ**

У историјској мисији коју су извршили у нашем народу, исељеници динарских племена заузимају челно мјесто.— Прелазећи у Дробњаке Васојевићи су постајали дробњачке војводе, у Црмници - црмничке, насељавајући се кроз Шумадију дају Вожда Србије - Карађорђа, многе војводе, истакнуте државнике, политичаре и војсковође.

У овом броју настављамо са изводима из књиге др Јагоша Вешовића “Племена Васојевићи”.

Исељавање из Васојевића бивало је, као и код других племена, обично због крвне освете, под притиском непријатеља, приликом каквих покрета или као последица крајње биједи и немаштине. Али они који су прелазили Србију кретали су се тамо већином из тежње за неким бољим, лакшим и угоднијим животом. Јача исељавања дешавала су се, у масама или појединачно, послје ратова или неуспјелих устанака и борбе с Турцима, који су онда обично спаљивали читава села и крајеве. Карактеристично је да су се Васојевићи већином исељавали у групама, нарочито на какво незаузето земљиште и тамо заснивали ново насеље, држећи се међу собом као блиска родбина.

Међу исељеним Васојевићима, по разним крајевима Црне Горе и Србије, има огранака разних група и братстава, с више јаким и истакнутим породица. Већином, они се тамо добро сналазе и заузимају прва мјеста, неупадљиво освајају признање других, од свију уважавани и цијењени за своја преимућства. Си они чувају предања, одржавају родбинске везе и знају за своје опште племенско поријекло. Свуда гдје су год који расељени, причају лијепо и јасно за своју старину, памте прошлост својих предака, тако и узроке своје сеобе, знају за своје рођаке у Л. Ријечи или око Лима, и ови овамо знају за њих. Једно исто предање чува се и памти на обадвије стране. Сви славе већином васојевићку славу, Арханђеловдан. Један мали дио задржао је мјесто славе племенску прислужбу Св. Александра (30. авг.), неки Светога Саву (прислужбу и привремену славу васојевићке гране Лопоћана).

У историјској мисији коју су извршили у нашем народу исељеници динарских племена, они заузимају једно од првих мјеста. Прелазећи у Дробњак они брзо постају дробњачке војводе; исто тако у Црмници дају Црмничанима вође, а насељавајући се кроз Шумадију дају још у првом покољењу Вожда Србије и многе војводе устанка, доцније истакнуте државнике, политичаре и војсковође.

Васојевићи прелазе Србију преко Јавора, крећу се преко Драгачева, слазе к Морави, пуне Гружу, Лепенац и Јасеницу. Од Аранђеловца растурају се и не виде се у масама, али се појединачно дају пратити. Главна је сеоба била, мисли се, у времену појаве владике Данила Петровића, прогона потурица и преласка везира Ћуприлића преко Црне Горе и херцеговачких крајева 1714. г.; затим у доба великих покрета познатих пећких патријарха и непосредно послје њих. Доцније су исељења тамо била у мањим групама и појединачно. Други правац васојевићког исељавања вршио се долином Ибра, преко Рожаја и Митровачког Колашина до Косова и Гњилана, гдје се губи и даље не иде. Кретања кроз Црну Гору ишла су на двије стране: у Брдима (Никшић, Дробњацима) и к Приморју (Црмници и Бару).



Карађорђе Петровић, вођа Првог српског устанка, старином из Васојевића

НАША ПОЕЗИЈА

Ратко Делетић

КОСОВСКИ ЗАТОЧНИЦИ

Предање каже да је васојевићи војвода Стево Васојевић са својом војском, пошто је пребродно Лаб и Ситницу, стигао до Грачанице кад је кнез Лазар већ био рањен и, бранши велику светињу, погинуо је на прагу манастира.

Разгрћем ријечи. Гола сам оштрица, огањ живи,
Не дам ни аришин земље, неба, одбијам налет вјетра,
Мач сам, љута рука. Опет вјетар, капље восак,
Живе су ране, гробови и стријеле.
Челник Стеван са Комова
Крену низ Дубраве, низ Кућишта, уранком,
Окупи Заточнике, сабра племе, Источнике,
Језде мрки коњаници уз Војиниће,
Црним пољем, Витомирицом,
Стиже на Лаб и Ситницу,
Пред манастир Грачаницу,
Васојевић Стево.

Овдје почиње пјесма о теби, Камена горо,
Вјетар ми ломи гране, растрже шуме,
Све је дубља рана на мом срцу,
Стакло страха све више расте,
Нож заривен у прољеће моје земље,
Мутне су Бистрице.

Божуре црни, сиња вода,
Ништа друго немам сем Косово,
То је моја вјера и заклетва.

Ђурица Лабовић

ВАСОЈЕВИЋКА РАЗГЛЕДНИЦА*

Коме, старче – људино стамена,
Горостасе, од љутог камена,
Дијадемо равнога шјемена,
Са токама сребром окићена ...

Аполоне, изњедрен гдје треба,
Зуб времена узалуд те вреба,
Наш си Олимп – љепота и страва,
К'о Прометеј и Месија права ...

Небодере, све гледаш под собом,
Небеса би плакала за тобом,
Мрсиш, заптиш, олује и кише,
А кад зрачиш, чиниш то све више ...

Штавна, Федро, расна, бременита,
Блисташ сјајем бијелога жита,
Леђа су ти шуме и рукавици,
Сустопице и ломни сокаци ...

Све се с тебе низ урвине слива,
Ил' бурличе ил' полако плива ...
Кише, жсеге, сметови и муње,
Права напаст кад од тебе дуне ...

Током љета сва си развјетана,
Афродито наша распјевана,
Подгорје ти огрлица плава,
А Ком краљски и штитник и глава ...

Љубаштице, кришна Васојево,
Куртизано, вјечита дјевојко,
Љепоту ти виткост увећава,
Све до мрака, од ког хвата трава ...

Судњи је дан. Времена мало. Не требају ми мртви,
Ни мутна Марица. Скван је калпак и челенка,
Уклонићу тамне облаке са Проклетија,
Војвода сам од Кома, од искона. Храст сам стољетњи,
Идем царским друмом, чистином,

Усправљам камење, сваки знамен,
Ходим дјевојачким трагом,
Љепоту земље метохијске браним,
Не благосиљам никог.

Створитељу, из земље ничу кости,
Избијају живе воде. Склопљена небеса изнад Комова,
Мрки коњаници пољем језде,
Браним њиву, кућни праг, шјемена,
Стојим пред силама мрака, копљем разносим ваздух,
Отварам царске ризнице, књиге и кажем:
Војвода сам косовских шума, Комова, Звечана и Дечана,
Горак сам, и пријек сам,
Сунце сам моћи, и облак сам,
Земља сам, говор воде, пламен сам,
И мрак сам.

Истим путем поново крећем,
Са крстом и мачем у руци наспрам неба,
Господар сам поља, извора, шума и задужбина,
Горки рукопису, снаго моја, сребро исковано,
Бјеже кише, тамнино свијетла,
На вјечном путу
Исправило се Божур поље.

Руко моја силовита, јесења кишо,
Гробови се усправили, шапће лишиће, дозивају ме горе,
Витке сабље, грло бијело.
Обзорјем ћу ја, низ Ругово, право пољем на рочиште.
Никад више црно сунце да изрони иза Голеша,
Никад више плач дјевојачки и дјечја суза.
Све је моје: путеви, облаци са кишама,

Косе су ти борје и јасике,
Топле груди – јеле, оморице,
Врело Црње усне – очи плаве,
Надалеко нема љепше главе ...

Равни Љубан заљубљен у тебе,
А планину имаш поред себе,
Ком кучки те присваја и штити,
Чија ли си и чија ћеш бити? ...

Баљу тврди, Кому побратиме,
И ти оде горе у висине,
На твој врху Сунце се порађа,
Обасјава све што се догађа ...

Тиморима са Лимом пулсираш
И са нама разне снове сиваш,
Одисеју, погледај нас доље,
Рајска снаго, балкански соколе! ...

Лисо горда, самотна невјесто,
Ханибалски држиш овај престо,
Врхом гледаш свеколика чуда:
Пресло, Бач и тврда Руда брда ...

Богата си разним плодовима,
Изворима, голим бреговима,
Штавној дајеш вјетрове опаке,
Комовима отимаш облаке ...

Проклетије, братство Богом дано,
Термотиле, коло разиграано,
Вјечна стражво, војско ушанчена,
Непроходна, непобијећена ...

Сјекирицо, Превито, Чагоре,
Ваше капе високу су горе,
Попришта сте разних борби били,
И села сте међу вама свили ...

Њедрили сте војску свога рода
Кад год се је бранила слобода
И постали јуначка баштина,
Пуна чара и ломних урвина ...

Сњегови и воћњаци.
Војвода сам ломних брда. Челник косовске земље,
Вожд сам, Принцип сам, и олуја сам,
Земљу од нечиста језика браним,
Велика је моја нада.

Ломе се витке сабље листови,
Копито разноси црну земљу метохијску,
Пустош, надлазе ледне воде,
Прегазише зрело жито, Ситницу, миље облака,
Голе оштрице. Низ ливаде росне мач осветник,
На крају јуриша забожури поље.
Стижемо опет преко брда, преко шума, из далека,
Са свих страна, одасвуда, са висова,
Не зовем ја никог, сам ћу као увијек,
Утврдићу међе, заложити огњишта,
Жене ће да заруде као поље љета,
Опет ће бити исто.

Над Бистрицом гавран кружи,
Не треба ми небеско царство. Мач сам ја, муња за
облаком,

Не требају ми раскућевине, раздиобе, ничији очај,
Темељ је ово мој, кућа, родина моја, ударје моје.
Град сам Вучитрн испод цијелог неба,
Не дарујем ником ништа. Са мнош је сунце и смрт.
Не требају ми молитве ни молбе,
Браним своје кућиште, свој огањ, не очајавам,
Стоји мој мач ријеч тврда,
Душа је плодна земља.
Смутно је. Црно изнад, пут је пред нама,
Заточници слободе!



Манастир Грачаница

Са вама су сколништа хајдука,
Орлушина, проклетијског вука,
Наоколо, док допире око,
Све је моћно, гордо и високо ...

Перућице, водотоку врли,
Куцаја те са љубављу грли,
Злоречица граби низбрдицом,
Лим зачиња заједно с Крештицом ...

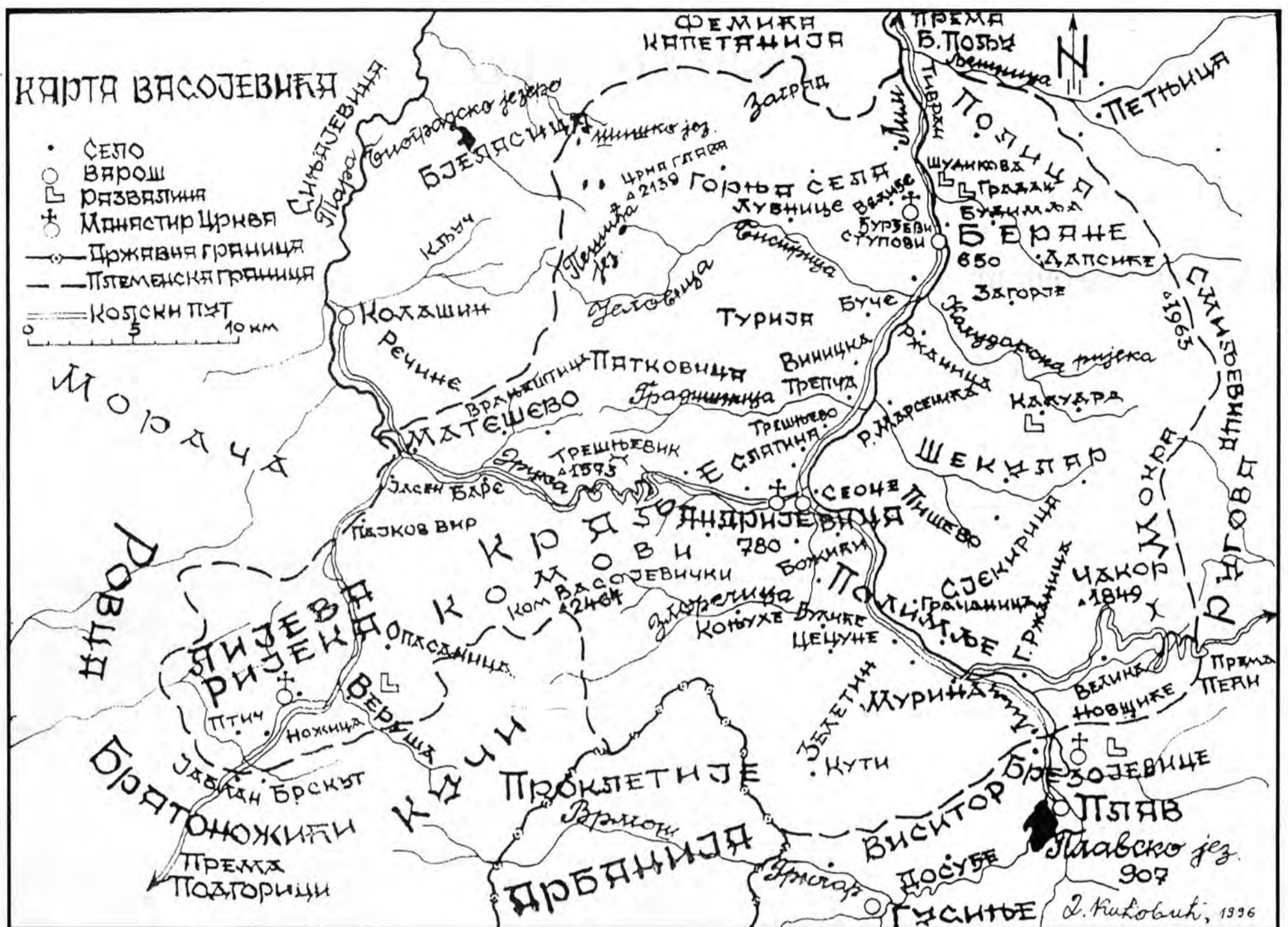
Све то скупа тече токовима,
Граби, блиста, зрачи вјековима,
Бистри, мути, креше и узмице,
Тече, расте, увире, протиче! ...

Природа то сатвори отпрве
И човјека да се са њом рве,
Суров закон она за све има,
К'о што јесен замјењује зима ...

Паметари су нам давно рекли
Од судбине нијесмо утекли,
Различно, кол'ко год нас има,
Она даје или одузима ...

Краље, 13. јуна 1999.

*Посвећено Бранку Кучу из Андријевице



ВАСОЈЕВИЋКО КОЛО

Никола Први Петровић Његош

Сва су зеља више-мање
при струцима од купуса
или штетна, или крива,
ил' предуга, или куса;

Васов траг је једног здравља,
лијетијех црта лица;
он је стожер Рашкој земљи
и китна јој перјаница.

Хеј, Васова крви чиста,
слобода те скупо стаде,
од када ти Данилова
рука први барјак даде!

Али твоје просте жртве
када си се прославила
и кад в'јенац неумрли
на Кому ти плете вила!

Ах, какве си дивотнике
изгубила на Будимље;
колико си витезова
сахранила на Полимље!

А колико и колико
Руговаца и Плавлана,
и лакијех Малисора
и хајдука Гусињана

убиле су пушке твоје
наоколо око тебе! –
Десет пута, чиста крви,
ти освети сама себе!

Лила си се на све стране
гдје је преша књазу била;
Невесиње и до Вучји,
и Пиву си натопила!

Од Ријеке Црнојеје
до Биора и Јавора:
стизала си чак до Скадра
и обала плавог мора.

Миљанов ће мегдан остат'
и Мехмеда Али-паше
да се прича у далеке
нараштаје млађе наше.

На Буковој Пољани ће
војводина луча сјати,
док бојеви не прекину,
док с јунаком јунак рати ...

Хиљаду би витезова
број досега' покојника,
погинулих по држави
и око ње убојника.

Све унука старог Васе,
прегаоца огња жива,

достојнијех да уз гусле
име им се помењива.

Крви, крви, дивна крви,
ти нијеси исцрпљена;
тебе и још доста има,
ти си бујна и ватрена!

Као сузе рујне зоре,
што капају на цвијеће,
свијежа си – на се спремај
још претрпјет' жртве веће.

На путу си од похода,
искушења чекају те;
до Јавора и Вардара
заробљени вапају те;

да ћеш тамо барјактарит',
Данилу си ријеч дала –
а до сад си испунила,
што си коме обећала!

(Целокупна дјела Николе Првог Петровића Његоша,
књига прва: Пјесме, Цетиње, 1969, 305-307)